

ΚΟΡΙΝΝΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΧΡΗΣΤΟΥ Σ. ΧΙΩΤΟΥ



ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Η «ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ»
ΧΡΗΣΤΟΥ Σ. ΧΙΩΤΟΥ

1877.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
AL 53.41.Φ5.0014

KOPINNA Μηνιαῖον περιοδικὸν ἀνάγνωσμα ἐκδι-
όμενον ὑπὸ Χ. Σ. Χιώτου. Ἔτος Γ'. Νοέμβριος, φυλ.
Τιμὴ συνδρομῆς δραχ. 6 ἐτησίως. Περιεχόμενα, —
δράμα καὶ ὁ Εὐριπίδης ὑπὸ Β. Βιθοῦλα (συν. καὶ
έξο.) — Τὸ χρυσίον (ἐκ τῶν τοῦ Βασιλεῖαδου.) — Ἐν
ρῶμα μεταξὺ δύο ρωδωνίων ὑπὸ Μελισαίου (συν. καὶ
έξο.) — Ὁ ἀπολλωνῶς εἶος ὑπὸ Ἐμάννου Λούντζη,
εστάφρας, ὑπὸ Δ. Α. Τ. — Τὸ ὑπέρτατον ὄν ὑπὸ
eraty. — Τὸ ἄνθος ὑπὸ Σατωθριάνδου. — Ποικίλα. —
Ανθοδόσμη. — Ἐλεγειον εἰς τὸν Καγάρην ὑπὸ Α. Βα-
χωρίτου. — Βιθλοκρασία ὑπὸ Ι. Σ. Τ. — Κανάρης ὑπὸ
Βιλωρίτου Ὁ Ξανθὸς καὶ ἡ Μίνα του (εἰδύλλιον)
πρὸ Ὑγκίνθου.

ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ. Σύγγραμμα περιοδικὸν κατὰ μῆνα ἐκδιδόμενον. Τόμος Α'. τεύχος Γ'. Ὀκτώβριος 1877. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογ. «Παρνασσῶ» Περισχόμενα. — Ἡ ἐπὶ δωροδοκίᾳ καταδίωξις τοῦ Δημοσθένους. — Ποικίλα φιλολογικὰ. § 4. Περθένιαι. — Περθένιοι. § 5. Ἐφορέϊα. — Ἐφορία. — Μνημεῖα τῆς μεσαιωνικῆς ἑλληνικῆς ποιήσεως. — Περὶ συγχρόνου ἐν Ἑλλάδι κριτικῆς. — Οἱ κατὰ τοῦ γενεῖου καταδιωγμοὶ ἐν Ρωσίᾳ. — Ὄνόματα θέσεων ἢ Κεφαλληνίᾳ (Διμούσινα. — Εὐγερως). — Ἑστιᾶς. — Ρωμαϊκὰ σκηνογραφήματα Γ. Συμπόσιον Νέμρωνος (διήγημα). — Φιλολογικὸς Σύλλογος Παρνασσός. — Χρονικά. — Διαγωνισμοί, Ἀπογραφικὰ, Ποικίλα. — Μετεωρολογικὸν Δελτίον.

ΕΣΤΙΑ. Ἐνδίδεται κατὰ κυριακὴν. Ἔτος Β'. Τόμο; Δ'. 1877. Ἀριθ. 97. Ἀθήναι, τύποις Ἀ' Ἑλληνικῆς Ἀνεξαρτησίας». Περιεχόμενα. — Τὸ ὁρώμενον καὶ τὸ μὴ ὁρώμενον (Ἐκ τῶν τοῦ Bastiat) (συν). — Θ. Δὲ Χελδρίτς, τὰ φυτὰ τοῦ Ἀττικοῦ πεδίου. — Περί τιμῆς καὶ μονοπωλίας, κατὰ τὸν γερμανὸν φιλόσοφον Schopenhauer. — Χίνας Στόρκους. — Ἀλήθειαι. — Πρακτικαὶ γνώσεις. — Καλλιέργεια τῆς καμελλίας.

ΟΜΗΡΟΣ. Μαντινά Περιοδικὸν τοῦ Ὀμωνύμου Φι-
λεκαπιδευτοῦ. Συλλογὸν φυλάδιον Ὀκτωβρίου. Ἐ-
σμύρνη τυπ. ὁ αὐτὸς 1877. Περιεχόμενα — Περὶ τῆς
παρ' ἡμῖν παιδείσεως. — Αἱ ἐν τῇ κεντρικῇ Ἀσίᾳ κτήσεις
τῆς Ρωσσίας. — Περὶ Μουσικῆς ὑπὸ φυσικὴν ἔποψιν —
Καρόλου Δαρβίν, νηπίου βιογραφικὸν σχεδίσμα. — Βυ-
ζαντινὰ ἐρμηνεύματα. — Ἀνθρωποφιλία καὶ ἀνθρωπο-
φυσία. — Μῦς ὁ ἀρουραῖος. — Τὸ Δηλητήριον ἐν τῇ ἱ-
στορίᾳ. — Περιοδεία τῆς Γῆς.

ΑΘΗΝΑΙΟΝ Σύγγραμμα Περιοδικὸν κατὰ διμηνίαν
ἐκδιδόμενον. Συμπράξει πολλῶν λογίων. Τόμος 5.
Τεύχος γ'. τῶν μηνῶν Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου μετὰ
ἐπὶ λιθογραφικῶν πινάκων. Ἀθήνησιν τύπ. Ἑρμοῦ
1877. Περιεχόμενα.—Οἱ ἐν Σπάτα τῆς Ἀττικῆς, Ἀρ-
χαῖοι τάφοι καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ἀνευρεθέντα.

ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ ΑΝΘΩΝ. Μηνιαῖον Περιοδικὸν Σύγ-
γραμμα ἐκδιδόμενον ὑπὸ Ἰωάννου Γ. Τσακσιάνου. Τῆς
πρώτης συνδρομῆς διαφόρων λογίων ἔτος 8'. φύλλ. Δ'.
Περιεχόμενα.—Αἱ δύο ἀδελφὰι (συν).—Οἱ αἰχμάλωτοι
τοῦ Θωρῶρου (συν).—Περὶ ἀτμῶν, ζέσεως καὶ ἐξ-
ατμίσεως. Τὰ ἐν Παρισίοις δεσμοπτήρεια (συν).—Ὁ θά-
νατος τῆς καλῆς Ἀντωνέττης. —Ὁ κόμης τῶν Πα-

ρισίων (μετὰ εἰκόνας).—Ἰθὺς τοῦ Ἑρωτος ἀξίᾳ.—
Πρὸς τὴν Μαρίναν Μεσσάλα Μαρτζώκη.—Περὶ τροφῆς
καὶ τοῦ πότου, παρ' ἀρχαίους.—Ἀπορίαι ἐνδὸς συνδρο-
μικοῦ μας.—Ποιήσεις. Εἰν' ἄλλοις, ἀπέθανεν;

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ. (Ὁργανιστικὴ, νομικὴ, οἰκονομικὴ.) Ἐκδίδοται κατὰ μῆνα, ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεσι τοῦ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Ἐφέταις Εἰσαγγελέως. Ἔτος 3, φυλλ. 27, Ὀκτώβριος 1877 Ἐν Ἀθήναις 8,ον σ. 35-48. Περιεχόμενα.—Ποινικὴ δικαιοσύνη ἐν Βελγίῳ.—Ποινικὰ ἀπομνημονεύματα.—Πλημμελειοδικεῖον Δαμίας.—Κακουργιοδικεῖα ἐν Ἑλλάδι.—Λειπομάρτυρες ἐνώπιον τῶν Κακουργιοδικεῶν.—Υγιεινὴ τῶν ἐν Ἀθήναις φυλακῶν.—Τοποθέτησις Καταδικῶν.

ΑΘΗΝΑ Ι.Σ. Ἐφημερίς τῶν Νέων. Ἔτος Β'. ἀρ. 24.
1 Νοεμβρίου 1877. Ἀθήνησι, 1877, 4ον σ. 462-
468. Περιεχόμενα.—Ἡ ἱερὰ γραφή.—Ἡ διὰ πτερῶν
κρίσησις.—Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ ἡμερολογίου Μακεδό-
νος σπουδαστοῦ.—Ἡ Ροζα.—Τὸ βιβλίον τῆς φύσεως.
—Ποικίλα.—Εἰδοποιήσεις.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΑΘΩΝ. Φιλολογική, ἐκ-
κλησιαστική, καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαίδευσεως. Ἐτα-
ΚΕ'. περίοδος Β'. Ἐν Ἀθήναις 15 Ὀκτωβρίου 1877,
ἀριθ. 14. Περιεχόμενα.—Γλωσσικαὶ παρατηρήσεις.—
Περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ἐνοργάνων ὄντων καὶ ἰδίως τῶν
ζώων.—Προσπάθειαι τῇ Ρωσικῇ κυβερνήτει, πρὸς
διάδοσιν τῆς κατωτέρης ἐκπαίδευσεως.—Σκέψεις παι-
δαγωγικαί.—Σχολικὰ ἀνέκδοτα.—Δημόσια ἔγγραφα
Ἀθῆναις, τύποις Πέτρου Παρρη, 1877.

ΟΙ ΕΠΙ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑ ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΘΕΝΤΕΣ ΤΡΙΣ
ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ, ὑπὸ Κ. Μουρελάτου ἱερέως. Ἐν Ἀργο-
στολίῳ 2 Νοεμβρίου 1877.

ΥΙΚΗ ΑΓΑΠΗ. Μυστιότομηα μεταφρασθεν ἐκ τοῦ
Ἀγγλικοῦ ὑπὸ Σπυρίδωνος Γ. Κερκλά. Ἐν Ζυγύ, Θεσ.
Τύποις ἀ' Ἐπτανήσου Χ. Σ. Χιώτου. 1877.

Ἀντὶ ἐξέρας ὕλης δημοσιεύομεν σήμερον τὸ λαμ-
πρότατον διήγημα τοῦ ἀειμνήστου Βασιλεῖαδου, ὅπερ
πρὸ πολλοῦ ἀνηγγείλαμεν, φρονούντες ὅτι θέλομεν εὐα-
ρεστήσει τοὺς ἡμετέρους ἀνχινώσας.

— Εὐχάριστος εἶδομεν ἐν τῇ «Ἑστί» ὅτι τὸ περι-
σπούδαστον καὶ ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις λυσιτελέστατο
σύγγραμμα τοῦ φίλου ἡμῶν Βιργωτῇ «Ὁ μικρὸς Πο-
λίτης», οὕτινος ἐκτενὴ βιβλιοκρισίαν ἐποιησάμεθα ἐ-
ν τῇ «Κορίνθῳ», μεταφράζεται ἐν Τεργέστη Γερμανιστῇ
καὶ Ἰταλιστῇ. Ἐκ τοῦ συγγράμματος τούτου, θέλομε
δημοσιεύσει προσεχῶς, τὸ «περὶ ὥραιου» κεφάλαιον, ὁ-
περ πρὸ καιροῦ ἀνηγγέιλामεν.

—Βοτάλη ἡμῖν παρ' ἐκπαιδευτοῦ λογίου βιβλιοκο-
σία ἐπὶ τοῦ ἀρτίως ἐκδοθέντος δευτέρου τόμου τῆς «Ι-
στορίας τοῦ Ἰονίου Κράτους» ὑπὸ τοῦ ἱστοριογράφου
Π. Χιώτου, ἀν' ἡλλείψει χρόρου ἐπιφυλασσόμεθα νὰ δη-
μοσιεύσωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον.

—Ὁ ἄ' Ἑλλητισμὸς· Κερκύρας ἐδημοσίευσεν συγγραμ-
μητικῶτατον ἐλεγέον τοῦ δημοφιλῆς ποιητοῦ Ἀπο-
στολέλους Βιλασιώτου, ἐπὶ τῷ βασιλεῖ Ἀντωνίῳ Κόν-
στασιν.

KOPINNA

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ

ΧΡΗΣΤΟΥ Σ. ΧΙΩΤΟΥ

ΕΤΟΣ Γ'.

NOEMBPIOΣ 1877

ΦΥΛΛ. Θ.

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΚΑΙ Ο ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

ὑπὸ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΥΘΟΥΛΚΑ τ. φ.

(συν. καὶ τέλος ὄρα φυλ. ἡ.)

Ὁ Εὐριπίδης εἶχεν ἀφαιρέσει ἐκ τῆς τραγωδίας πᾶν ἰδεώδες καὶ καταβιβάζει αὐτὴν εἰς τὴν γυμνὴν πραγματικότητα τοῦ καθημερινοῦ βίου· οὐδεὶς δὲ σοφιστὴς ἢ φιλόσοφος εἶχε διασειεῖσι τὴν ἀρχαίαν πίστιν τοῦ λαοῦ, ὥς ὁ Εὐριπίδης, ἀπομακρύνων ἐκ τῆς θρησκείας αὐτοῦ πᾶν μὴ θεῖον. Ὡς πολίτης ὁ Εὐριπίδης θεωρούμενος, δεικνύεται εἰς ὑπερβολὴν φιλόπολις, οὐχὶ μόνον ἀπανταχοῦ τῶν ἐαυτοῦ δραμάτων εὐκαιρίαν ζητῶν ἵνα ἐπαινέσῃ τοὺς ἐαυτοῦ πολίτας, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρα δράματα ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ συντάξας. Ἐν γένει ὁ Εὐριπίδης εὐρέθη εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν τραγωδιῶν εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τε τὸν Αἰσχύλον καὶ Σοφοκλέα· διότι ὁ μὲν Αἰσχύλος ἀνευρίσκει εἰς τὰς ἱερὰς παραδόσεις τῶν μύθων τὰς ὑψηλὰς βουλάς τῆς θείας προνοίας· ὁ δὲ Σοφοκλῆς διακρίνει ἐν αὐτοῖς τοὺς νόμους, καθ' οὓς διευθύνεται ὁ ἀνθρώπινος βίος, ἀλλ' ὁ Εὐριπίδης τοῦναντίον ἀνακαλύπτει διὰ τῆς σκέψεως ὅτι οἱ μῦθοι περιέχουσι πολλὰς καὶ ποικίλας ἀντιφάσεις, καὶ τόσα κακὰ, ὅσα καὶ ἀγαθὰ· ὥστε οὕτε τὰς περὶ θεῶν δόξας δύναται νὰ συμβιβάσῃ πρὸς τὰς φιλοσοφικὰς αὐτοῦ πεποιθήσεις, οὕτε τὴν διαφωνίαν ταύτην παρέργεται ἐν σιωπῇ· καὶ ὅτε μὲν ἀπορρίπτει τοὺς περὶ θεῶν μύθους, ὅτε δὲ παραδέχεται ὡς ἀληθεῖς τὰς μυθολογικὰς παραδόσεις, περιβάλλει ὅμως σῆμα εὐτελές· ἐκεῖνα τὰ πρόσωπα, ἅτινα ἐξυμνοῦνται ἐν τοῖς μύθοις ὡς ἑξοχα καὶ ἐπιφανῆ. Τὴν Ἑλένην π. χ. ἥς τὰς ἀμαρτίας συνεκάλυψεν ὁ Ὀμηρος μετὰ πολλῆς εὐσχημοσύνης καὶ χάριτος, περιγράφει ὡς κοινὴν μοιχαλίδαν τὸν δὲ Μενέλαον ὡς ἄνθρωπον μοιρῶτατον, ὅστις χάριν κατῆς γενναίας θανάσεως πολλοὺς γενναίους ἄνδρας. Οὕτω δὲ καὶ τὴν τοῦ Ὀρέστου μητροκτονίαν, τὴν κατὰ διατάγην τοῦ Ἀπόλλωνος ἀποκρίνεται, ὁ μὲν Αἰσχύλος, περὶ τῆς αὐτοῦ θανάτου ἀναγκαίαν καὶ ἀναπόφευ-

κτον πράξιν, ὃ δ' Εὐριπίδης ἀντικρὺς ἐλέγχει καὶ κατα-
κρίνει. Χρᾶται δὲ ταῖς μυθικαῖς παραδόξεσι μετὰ με-
γάλης ἐλευθερίας καὶ αὐθαιρεσίας, καὶ τοῦτο ἵνα λαμ-
βάνῃ ἐξ αὐτῶν ἀφορμὰς ἀγώνων, καὶ πάθη τραγικά,
παριστάνοντα πιστῶς οὐχὶ τῶν ἡρώων τὸ ἦθος, ἀλλὰ
τὰς σφοδρὰς καὶ βιαίας ὁρμὰς τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐπο-
χῆς του· διὸ καὶ ἔλεγεν ὀρθῶς ὁ Σοφοκλῆς, ὅτι αὐτὸς
μὲν ποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους ὁποίους δεῖ, Εὐ-
ριπίδης δ' οἱ οἱ εἰσιν. Ἐν ᾧ δ' Σοφοκλῆς τὰ
πρόσωπα τῶν τραγωδιῶν του περιβάλλει μὲ μεγαλο-
πρεπέστερον χαρακτῆρα τῆς οἰκείας φύσεως, ἐν ᾧ ἐξ-
ευγενίζει καὶ αὐτὰ τὰ ταπεινότερα, ἐξευρίσκων ἐπι-
χειρήματα δικαιολογοῦντα τοὺς λόγους καὶ τὰς πρά-
ξεις των, ὁ Εὐριπίδης ἀποκόπτει τὴν ἰδανικὴν με-
γαλειότητα τῶν ἡρώων καὶ ἡρώιδων, καὶ καταβιβάζων
αὐτοὺς εἰς τὴν τάξιν τῶν κοινῶν ἀνθρώπων τῆς ἐπο-
χῆς του, ἀποδίδει εἰς ἐπιφανεῖς ἄνδρας τῶν πάλαι
χρόνων, πάθη καὶ ἑλαττώματα μικροπρεπῆ, ἅτινα
ἀπέδουσι πρὸς τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ λόγου καὶ
πρὸς τὴν ἄλλην ἐξωτερικὴν τοιμήν καὶ τὸν ὄγκον τοῦ
τραγικοῦ κοθρόνου. Τὰ πρόσωπα παρ' Εὐριπίδην ἔχου-
σι μεγάλην κλίσιν εἰς τὰς κρίσεις καὶ θεωρίας, ἀ-
πιοῦνται κοινῶν καὶ βιωτικῶν πραγμάτων, ἅτινα ἐ-
ρευνῶσι ὑπὸ λεπτεπιλέπτους ἐπόψεις. Οὕτω π. χ. ἐκ-
τυλίσσει ἡ Μήδεια μακρὰν θεωρίαν περὶ τῆς καθόλου
τύχης τῆς γυναικὸς, καὶ λέγει σὺν τοῖς ἄλλοις, ὅτι
πολλὰ χρῆματα δίδουσι αἱ γυναῖκες εἰς προῖκα, ἵνα
λάβωσιν οὐχὶ σύντροφον ἑαυτῶν, ἀλλὰ δεσπότην τὸν
σὺζυγον. Ταῦτα πάντα δηλοῦσιν ἡμῖν, ὅτι πολὺ ἐ-
πιτυχῶς καὶ ἐπιμελῶς ἐμελέτησε τὴν φύσιν τοῦ γυ-
ναικείου φύλλου, διότι παρατηροῦμεν ἐν ὅλα τὰ τολ-
μρὰ ἐπιχειρήματα ἐν ταῖς τραγωδίαις του ἀποδί-
δονται εἰς τὰς γυναῖκας. Πλὴν τούτου ὁ Εὐριπίδης,
ἵνα ἐπιστάσῃ τὸν ἔλεον τῶν θεατῶν, ἀνεβίβασεν ἐπὶ
τῆς σκηνῆς καὶ τὰ μικρὰ παῖδια, ὥς νὰ ἐμφανίζηται
εἰς δικαστήριον ζητῶν τὴν συμπάθειαν τῶν δικαστῶν.

Περὶ τῶν ἀριθμῶν τῶν δραμάτων τοῦ διεφώνου καὶ αὐτοὶ οἱ ἀρχαῖοι μετὰ πολλῶν ἐρευνῶν, φέρονται ὁ-

καὶ τῆς γενναίας ἐξουσίας πολλοὺς γενναίους
οὕτως καὶ τὴν τοῦ Ὁρέστου μητροκτονίαν
καὶ διαταγὴν τοῦ Πάριου βασιλέως, καὶ
τοῦ Περσικοῦ βασιλέως ἀλλήν ἀναγκαίαν καὶ

УОІХІРТАП .П НІОААУЗ

νόματα τραγωδιῶν 68, καὶ 8 σατυρικά δράματα, ἐξ ὧν γνωστὰ διεσώθησαν πλήρη, 17, καὶ τὸ σατυρικὸν δράμα Κύκλωψ, τὸ μόνον τοιούτου εἶδους ἐκ τῆς ἀρχαιότητος. Ἡ γλῶσσα τοῦ Εὐριπίδου ἐν τῷ διὰ λόγῳ τῶν δραμάτων του, δὲν διαφέρει τῆς συνήθους κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ δήμου καὶ τοῖς δικαστηρίοις· διότι ἡ εὐστοχία, ἡ εὐκολία καὶ ἡ εὐστροφία ἐποίησαν τοῖς συγχρόνοις μεγιστὴν ἐντύπωσιν. Ὁ Ἀριστοτέλης λέγει ἐν τῇ ρητορικῇ, ὅτι πρῶτος ὁ Εὐριπίδης ὑπέδειξε τὸν τρόπον δι' οὗ δύναται ὁ λέγων, εἴτε ρήτωρ εἶνε, εἴτε ποιητής, νὰ κινήσῃ τοῦ ἀκροατῆς, αἰσθάνεσθαι τῆς κείῳ θείῃς διαλέκτου ἐκλέγων συνῆται ὅν ὀνόματα. Διὰ τοῦτο οἱ ἀκροαταὶ του δὲν εἶχον ἀνάγκην νὰ ἐντείνωσι τὸ οὖς καὶ τὸ πνεῦμα, διότι ἐνόμιζον ὅτι εὐρίσκονται ἐν μέσῃς Ἀθήναις μεταξὺ τῶν ρητόρων καὶ φιλοσόφων. — Οἱ νεώτεροι ὠνόμασαν τὰς τραγωδίας του παθολογικάς, τοῦ δὲ Σοφοκλέους παθητικάς, καὶ τοῦ Αἰσχύλου δαιμονικάς. Διαφέρει δὲ Εὐριπίδης κατὰ τὸν πλοῦτον τῶν γνωμικῶν, ἅτινα πολλάκις οὐκ εἰσὶ καταλλήλως ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῶν θέσει. Τὴν ἀκριβείαν τῆς ἐκφράσεως ἔμαθε παρὰ τοῦ Προδίκου, ἀλλ' ὅσον ἀκριβὲς ἦτο εἰς τὴν ἐκφράσιν, τοσοῦτον ἐταπείνωσε τὴν τέχνην· οἱ πρόλογοι τῶν μελαγχολικῶν αὐτοῦ τραγωδιῶν, ἔχουσι τι μονότονον, στεροῦνται τῆς δραματικῆς ζωηρότητος καὶ προαγγέλλουσι τοῖς θεαταῖς ὅτι ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ δράματος ὧρθον ν' ἀναμένωσι. Διὰ τοῦτο κακίχεται ὁ ποιητής ὡσαύτως καὶ δι' ἑτερόν τι μεμπτέος, διὰ τοῦ ὅτι δηλ. τὰ πλεῖστα τῶν χορικῶν ἀσμάτων του εἶνε ἐμβόλιμα, δηλ. δὲν ἔχουσιν οὐδεμίαν σχέσιν πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ δράματος. Ὅσον ψεκτοὶ εἶναι οἱ πρόλογοι τοῦ τοσοῦτον καὶ οἱ ἐπίλογοι ἢ αἱ λύσεις τῶν τραγωδιῶν του. Ἐνθ' ὁ ποιητὴς εὐφυῶς συγκρούει τὰ πάθη καὶ περιπλέκει τὸν μῦθον, μὴ δυνάμενος νὰ λύσῃ αὐτὸν, καταφεύγει εἰς θαύματα διδ' ἐπενόησε τὸν ἐκ μὴχανῆς θεὸν, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ, ἔνθα ἡ λύσις ἀνευ τοιούτου βοηθήματος ἡδύνατο νὰ ἐπιτευχθῇ, δὲν πράττει τοῦτο. Ἐν τῷ ὅλῳ δράματι ὁ ποιητὴς οὔτε τὴν ἀνάπτυξιν ἀρχῆς· τινος θρηύει, οὔτε τὰ διὰφορα μέρη τοῦ δράματος νὰ συνενώσῃ δύναται. Ἐγνώριζε μόνον νὰ πραγματευθῇ νέους μύθους καὶ τοὺς ἀρχαίους ἐντέχνως νὰ ἐπισκευάσῃ. Τὰ πρόσωπα τῶν τραγωδιῶν αὐτοῦ, σταθεροῦ χαρακτήρος καὶ ἡγεμονικῆς μεγαλοπρεπείας στερούμενα, διακρίνονται μᾶλλον διὰ τῆς σκεπτικῆς ρητορικῆς ἢ διὰ τοῦ ἡθικοῦ πυρός.

Τὰ προτερήματά, ἐλαττώματα, καὶ ἡ ἀθανασία τοῦ Εὐριπίδου συνοπτικῶς ἔχουσιν οὕτως. Ἐν τῷ Ἑλληνικῷ βίῳ, ὅστις ταχέως μετέβαινεν ἀπὸ τῆς μιᾶς τάξεως εἰς ἑτέραν, ἤρξατο αὖθις νέα ἐποχή. Ὁ χρηστός καὶ ἐντιμὸς τῶν Κιμωνείων χαρκτηρ ἀποσβέννυται μετὰ τὸν θάνατον τούτου, καὶ κατὰ τὸν λυπηρὸν καὶ συχνάκις ἀμφιβολίαν πρὸς θεοὺς καὶ ἀνθρώπους προκαλοῦντα πελοποννησιακὸν πόλεμον, ἀναφύεται νέ-

γενεὰ οὐδαμῶς σεβασμένη τὰ πάλαι νομιζόμενα ἐν τῇ θρησκείᾳ, πολιτείᾳ καὶ τέχνῃ. Πρὸς τὴν κοινωνίαν αὐτὴν εἰς ἀποσύνθεσιν εὐρισκομένην προστίθεται καὶ ὁ Εὐριπίδης καὶ γίνεται αὐτῆς συνήγορος, χωρὶς ὅμως νὰ γίνηται ὑποχείριος τῇ ὀχλοκρατίᾳ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥς ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς «Βατράχοις» αὐτὸν παριστᾷ. Παρὰδέχεται ὅτι ἐκ τῆς τοιαύτης κοινωνίας θὰ ἀναλάμψῃ νέος Περικλέους αἰὼν. Ἀλλ' ὁ κόσμος ἐκ τῆς ἱστορίας βεβαιῶς δὲν γινώσκει, τί δύναται νὰ γείνη ἐκ καταπεσούσης τινὸς δημοκρατίας. Ὡς κύριόν του προτέρημα ἦτο, ὅτι ἐκ τοῦ Ὀλύμπου καταβιβάζει τὰς τραγωδίας του εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ γίνεσθαι οὕτω ψυχολογικώτερος, ἢ οἱ ἀρχαῖοι. Ἐν δραματικῇ μορφῇ ἐπισκοπεῖ τὰ μύχια τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ἀνατέμνει τὰ πάθη τῆς, ὥς πρόβλημα δὲ αὐτῆς καὶ τοῦ ποιητοῦ, θεωρεῖ τὴν σπουδὴν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Κατ' αὐτὸν οὐδὲν ὑπάρχει πεπωμένον, οὔτε Ὀμηρικοὶ καὶ Ἡσιόδειοι θεοί, ὀλίγον δὲ σεβασμὸν ἐπιδείκνυται πρὸς τοὺς ἱερεῖς ὥς μάντις. Πλὴν ἀλλ' ὅμως οὐχὶ σπανίως τὸν πολὺπλοκον τῆς τραγωδίας κόμβον λύει διὰ θεοῦ, ἀντίφασις ἥτις βεβαιῶς εἶνε μόνον κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ ἐξωτερικῇ. Συμφώνως πρὸς τὴν φιλοσοφικὴν αὐτοῦ τάσιν ἐμφανίει συχνάκις γνώμην, καὶ ἐντεθεὶν ἔλαβε τὸ ὄνομα ὁ σκηνηκὸς φιλόσοφος. Ὑπὸ ἀνθρωπολογικὴν ἔποψιν ὁ Εὐριπίδης θεωρεῖ τὸν ἔρωτα ὡς τὸν κυριώτατον μοχλὸν, καὶ προσεγγίζει οὕτω πρὸς τὸ νεώτερον δράμα, ὅσον οὐδεὶς τῶν πρὸ αὐτοῦ. Ἀληθῶς τὴν φύσιν ἀπεικονίζων εἶνα ἐφρευτικὸς, πλήρης ἰδῶν καὶ ἐν τῇ διαγραφῇ τῶν χαρακτήρων, ἰδίως τῶν γυναικείων λεπτότατος (προβλ. Γράμμ. Ἑλλ. ὑπὸ Β. Καπνίου μ. τ. Γαλήνην.) Παραλείπομεν τὸ περὶ τραγωδίας καὶ τὴν ἐξέτασιν τοῦ Εὐριπίδου ὑπὸ διαφόρους ἐπόψεις, αἷς προτιθέμενοι ἀλλαχοῦ νὰ γράψωμεν. Ἀθήνησι 1877.

Τὸ κατωτέρω τοιαυτῶν διήγημα, ἐλήφθη ἐκ τῶν παλαιῶν ἔργων τοῦ ἀοιδίου Σ. Βασιλειάδου, ὃν τινων πολλὰ καὶ εἰς ξένας γλώσσας μετεφράσθησαν πᾶς δὲ Ἑλλήν φίλος τοῦ καλοῦ ἐθρήνησε τὸν ἄνθρωπον τοῦ ἀνδρὸς θάνατον. Εἰδήμων οὗτος τῆς Ἀγγλικῆς φιλολογίας, ἀνελίσσει ἐν αὐτῷ συγγράμῳ καὶ φρικτὰν εἰκόνα, ὁμοίαν τῇ τοῦ Σαίξπηρ Μάκβεθ, δουλόμενος νὰ ἀπεικονίσῃ τὰς θυέλλας μοχθηρᾶς ψυχῆς ὑπὸ κακοζήλου καὶ ἀποτροπαίου πάθους παρασυρομένης. Πᾶσαι αἱ καλλοναὶ καὶ ἀνεμνῆς φαντασίαι καὶ καρδίας περιπαθοῦς φαίνονται ἐνταῦθα σφοδρῶς τοὺς τυχόν ὑπὸ παραπλησίου πόθου κυριευομένους, καὶ χάρις αὐτοῖς ἀναισθητοῦς πρὸς τὴν πρᾶξιν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ διατελοῦντας νὰ ὑποδείξῃ τὴν χαίνουσαν ἄβυσσον εἰς ἣν ἀκαθάρτως ὠθοῦνται.

Σ. τ. Δ.

ΤΟ ΧΡΥΣΙΟΝ

«Χρυσίον τί ἔστιν αὐτὸ νὰ πράττῃς;
καὶ τί πράττεις!»

Α. Βοζάντιος

Ἐν τῇ ἐπ' ἐσχάτων φοβερᾷ εἰς τὰ πρόθυρα τῶν Πα-

ρισίων γενομένη δολοφονία κατ' ἀπάτης τῆς οἰκογενείας Κίγης, συνεισάγει τὴν Γαλλίαν ἀπὸ ἀκρου εἰς ἀκρον, ὅλοι δ' ἀνέπνευσαν ἄσμενοι καὶ πρὸς τὴν τῆς ἀνθρωπότητος ἀνεκέρυξαν ἐνθουσιώδεις μόλις ἔμαθον ὅτι οὐδαμῶς ἐνείχοντο εἰς τὴν δολοφονίαν ταύτην ὁ πατήρ ἢ ὁ υἱός, τὸ ἀποτρόπαιον τοῦτο κακούργημα προὐκάλει ἅμα, ἐν Γαλλίᾳ ἰδίως, μακροτάτας μελέτας καὶ κρίσεις ἐπὶ τῇ κοινωνικῇ τοῦ λαοῦ ἀνατροφῆς. Εἰς ἐν τῶν τελευταίων φύλλων τοῦ περιοικοῦ «Χρόνου» ἐν κυρίῳ ἄρθρῳ ἐγράφοντο σὺν ἄλλοις ταῦτα. «Οἱ συνδυασμοὶ τῆς κακούργιας σπανίως ἐφθασαν εἰς βαθμὸν τοιοῦτον, ἐκτὸς παρὰ τοῖς μυθιστοριογράφοις τοῦ ἐγκλήματος. Πρέπει δὲ νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι εἶνε πολὺ δύσκολον νὰ μὴ ἀποδώσῃ τις τὴν φρικτὴν σύλληψιν τῆς σκληρᾶς αὐτῆς πράξεως εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν μᾶλλον διεσθαρμένων ἀναγνώσεων ἐπὶ κεφαλῇς ἐχούσης ἥδη τὴν πρὸς τοῦτο ρητὴν. Ἡ δημοτικὴ ἡμῶν φιλολογία εἶνε δυστυχῶς κατὰ μέγχε μέρος, μάλιστα κατὰ πολλῶν μεζόνων ἀναλογίας ἢ ἀλλαχού, φιλολογία τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς λαίμαργου. Ὑπερδὲ τῆς ἀληθείας ταύτης δυνάμεθα νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν μαρτυρίαν συγγραφέως, ὅτις καλλιεργήσας αὐτὸς οὗτος τὸ εἶδος τοῦτο, ὁμολογεῖ εἰς τὸ Figaro τὸ σφάλμα του. «Ἡμεῖς οἱ μυθιστοριογράφοι τῶν κακούργων κείνων, λέγει ὁ Κ. Κωβὲν, οἱ ἐκ ποιητικῆς ἀντιθέσεως τοῦ δολοφόνου καὶ διαφρησάντες τοὺς λαίμαργους ἐπιδημίας τῶν αἱματηρῶν ἐγκλημάτων, ἥτις καταθλίβει καὶ ἀτιμάζει τὴν γῆν ἡμῶν. Διὰ τὴν τοῦ κοινῶς νοῦς ταύτην ἐλαινὴν ἀποπλάνησιν ἀπὸ τῆς φυσικῆς εὐθύτητος, τῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ δικαίου, αἱ μεμψόμεθα ἐπίσης, θέλω ἐπαναλαμβάνει αὐτὸ μέχρι κέρους, τὴν δολοφονίαν καὶ οἰκτρῶς ὠνητὴν μανίαν τοῦ νὰ καθιστάμεθα οἱ Ὀμοιοὶ τῶν Ἀχιλλέων τοῦ ἐγχειριδίου καὶ τῶν Ἑλεῶν τῆς δηλητηριάσεως, νὰ ἐφευρίσκωμεν δὲ τοιοῦτους ἥρωας, ὅταν ἡ ἀποτρόπαιος ἀλήθεια χορηγῇ οὐχὶ ἀρκούντως ἐνδιαφέροντος εἰς τὴν νοσοῦσαν ἡμῶν φαντασίαν...»

Εὐτυχῶς ἐν Ἑλλάδι ἡ τῶν μυθιστοριῶν φιλία καὶ συναναστροφή περιστραφείσα εἰς τὴν μᾶλλον ἐγγράμματον καὶ πως διευρωπαϊσμένην μερίδα τῆς κοινωνίας ἡμῶν, μέχει τοῦδε τοῦλάχιστον, ἀδυνατεῖ νὰ ἐπηρεάσῃ καὶ φέρῃ τὰ οἰκτρὰ παρὰ τῷ λαῷ ἀποτελέσματα, ὡς ἐν Γαλλίᾳ. Ἀλλὰ μετὰ τὴν φιλόανθρωπον καὶ γενναίωφροναν ταύτην ὁμολογίαν τοῦ Κ. Κωβὲν, βαθύτερον ὑφέρπει καὶ ὑπαναφαίνεται εἰς τὰς χειροτέρας τῶν κακούργων, ὡς μυσαρὸν τούτων ἐλαττήριον, τὸ χρυσίον, ὅπερ ὤθησε καὶ ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ φοβερᾷ δολοφονίᾳ τὸν αὐτοῦργον αὐτῆς Τρόπμαν, τὸ χρυσίον, ὁ μοιραῖος οὗτος βωμὸς τοῦ νεοῦ καὶ κυρίου ἤδη πολιτισμοῦ, βωμὸς ἐπ' αὐτῷ τοῦ σκοποῦ ὅστις ἡ κορὴ τὴν ζώνην τῆς, ἡ καρδιά τὴν ἐνδομήν, ἡ καρδιά τὴν ζώνην καὶ τὴν καρδιά τὴν ἐνδομήν—ὁ ἀνθρώπινος ἀνιστοῦνται. Ὁ προῖων χρόνος καὶ ἡ ἐπὶ τὰ πρόσω τοῦ καλουμένου πολιτισμοῦ πρόδοδος ἐν Εὐ-

ρώπῃ, ἔξαμαυροὶ καὶ ἀφανίζεαι ἡ ἐπικυροὶ τὰ φιλέρημα δόγματα τοῦ Ρουσσώ.

II

Ὑπάρχουσιν ἀλήθειαι ἐν τῇ φύσει, ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, περιπέτεια, μεταλλάγαι, συνδυασμοί, ἐκτρώσεις, παραπλανήσεις, ἄβυσσοι ἐν τῇ πορείᾳ τοῦ ἀνθρώπου, αἱ οὐδ' ἡ μεγαλοφυεστέρη ποιητοῦ φαντασία ἡδύνατο οὕτως νὰ συλλάβῃ καὶ ἀπεικονίσῃ, ὥς συμβαίνουσι δύσεις τοῦ ἡλίου, αἱ μάντιν θὰ προσεπάθει νὰ ἀπομιμηθῇ καὶ ὁ οὐρανὸς ἐπυρπολεῖτο ἐπὶ τούτῳ κόσμῳ. — Τα ἐπόμενα εἶνε μία τῶν μᾶλλον νεωπῶν καὶ ἀληθεστάτων σκηνῶν, αἱ ὑπαγορεύει ἀμείλικτος εἰμαρμένη, τελεσιουργεῖ δὲ ὁ ἀτελής καὶ δύστηνος ἄνθρωπος, δύστηνος καὶ ἀτελής αἰωνίως, ἐνέσφακτὸν ἔχει τὰ δύο πλεονάζοντα ταῦτα σκότ' βλακείαν εἰς τὴν διάνοιαν, πάθη εἰς τὴν ψυχὴν.

Πρὸ δέκα καὶ τεσσάρων περίπου ἔτων, ἐν τινὲς τῆς Ἑρμιονίδος πολίχνης, υἱὸς πτωχῆς οἰκογενείας ναύτης, πτωχοτέρου πλοιαρίου, ἀλλὰ θαλάσσι καὶ προπετὲς μεράκιον, ἀποκαίρει τὸς γονεῖς ἐρριφθὲς τῆς τύχης, τὰ κύματα ζητοῦν εἰς τὴν ζῆνὴν μοῖραν εὐδαίμονα. Αἱ εὐλογίαι τῶν γονέων του, τὰ φιλήματα τῆς μόνης του ἀδελφῆς, ὀλίγιστα εἰς τὸ θυλάκιον κερμάτια, ἦσαν τὰ μόνα ἐφόδια τοῦ νέου ἀποδημητοῦ.

Ἦρκει τὸ πρῶτον ἵνα θεμελιώσῃ οἶκον.

Ὁ εὐτολμος ναύτης ἀπὸ πλοίου εἰς πλοῖον, ἀπὸ γῆς εἰς γῆν, εὐρέθη ἐν τέλει εἰς τὰς Ἰνδίας. Ἡ εἰς Θεὸν πίστις, ἐμπνέουσα τὴν ἐλπίδα, ἡ καρτερία ἐπιστεφομένη διὰ τῆς νίκης, ἔσωζον καὶ προῆγον μικρὸν κατὰ μικρὸν τὸν ἀρκάματον ἐργάτην. Προσελήφθη ἐπιστάτης εἰς ἐμπορικόν τινα οἶκον τῆς Καλκούτης.

Τὰ πρῶτα ἔτη ἡ πατρικὴ αὐτοῦ οἰκογένεια ἐλάμβανε γράμματα τοῦ ἐνίστε, πολλάκις μικρὰς διὰ τοῦ Λονδίνου χρηματικὰς ἀποστολάς, ἄλλα δωρήματα. Οὗτος μετὰ τινὰ χρόνον ἔμαθεν ἐν Καλκούτῃ τὸν γάμον τῆς ἀδελφῆς του ἐν τῇ πατρίδι. Ἐστειλεν ἐπὶ τούτῳ χρημίσσον καὶ πλήρη εὐχῶν καὶ χαρίτων ἐπιστολήν, ἐπιστολήν τελευταίαν.

Ἐπὶ ληθε σιγή.

Ἡ στερεὰ γῆ ἔχει πλειότερα τῆς θαλάσσης κύματα. Νέαι τοῦ παλαιοῦ ναύτου τύχαι, ἐμπορικαὶ περιπέτεια, κατέκλιναν καὶ οἶονε ἐστόμωσαν τὸν φιλάδελφον καὶ εὐχαριν υἱόν. Ἦτο ἀσθενὴς, ἐγένετο πένης, μετέβη ἀλλοχοῦ, μακρότερον; Τίς οἶδε! — Τὰ ξένα εἶνε ἔρημα καὶ μαῦρα πάντοτε. Εἰς τὰς ἀκοὰς καὶ τὴν καρδίαν τῆς μητρὸς ὁμιλοῦσι πάντοτε ὑπόπτως, πενθίμως, δυσοιῶνως, περιδελῶς, λυπηρῶς. Τάχα θερμαίνουσι τὸν ἀπὸντα υἱὸν φιλόστοργον φροντίδες, ἀν' ἰσως ἀσθενῇ; Φθάνει γράμμα τι πρὶν ἀνοιγῇ, τάχα ἐγκλείει χαρὰς ἢ δάκρυα; Ἀλλ' ὅτι ᾗδε πικρότατον, παρῆλθεν ἡδη ἐν ἑ-

Μὲ τὴν ζῶν τῶν γερόντων γονέων ἐσβύνετο καὶ ἡ ἐλπίς τοῦ νὰ ἐπανιδῶσι τὸν περὶλημένον υἱόν. Ἐν τούτῳ, ἀπὸ τὴν φωνὴν τῶν ἁδῶν, ἀπὸ τινος ἐκείθεν προ-

ελθόντος Ἑλληνος ναύτου, ἔμαθον ὅτι ὁ γενναῖος υἱὸς οὐδαμοῦ τῆς γῆς πλέον φαίνεται. Ἐχάθη.

Δηλαδή ἀπέθανεν. Ἡ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐν τῇ ξένῃ σιωπῇ καὶ ἀφάνεια εἶνε θάνατος. Οἱ γονεῖς περιεβλήθησαν πένθος, ἡ μήτηρ διέσχισεν, ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀποδυρομένη, τὴν μορφήν διὰ τῶν ὀνύχων. Τὸ πρῶτον τεχθὲν παιδίον τῆς ἀδελφῆς, τυχὸν ἄρρεν, ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦ ἐκλιπόντος ἀδελφοῦ. Οὕτω καὶ δικαιωνίζετο καὶ ἡγιαζέτο ἡ μνήμη του.

Πολλάκις εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, ὅποτε τὸ θαρρὺ ἄλγος ἐπὶ τῷ πρῶτῳ τοῦ θανάτου ἀκούσματι παρῆλθε, πολλάκις καθήμενοι περὶ τὴν ἐστίαν οἱ γονεῖς, ἡ ἀδελφὴ, ὁ νέος αὐτῆς σύζυγος, ἀνεπόλησαν καὶ πύχθησαν καὶ ἐφραντῶσαν τὸν ἀπόντα υἱὸν ἔτι ζῶντα εἰς γωνίαν τινὰ τῆς γῆς, πλουτοῦντα ἐν αὐτῇ πιθανῶς, ἐνθυμούμενον καὶ συνομιλοῦντα περὶ τῆς πατρικῆς του οἰκογενείας πάντοτε, μίαν ἡμέραν τέλος ἐπανατρέφοντα εἰς τὴν γεννέθλιον γῆν καὶ τὴν πατρῶαν ἐστίαν μετὰ μακρὰν γενεῖα καὶ μακροτέραν χρυσοφόρον ζώνην. Τότε, εἰς τὰς γλυκείας καὶ πικροτάτας συνομιλίας ταύτας «Νὰ δώσῃ ὁ Θεός!» ἐπανελέγον τῆς μητρὸς τὰ ὑποπρέμοντα χεῖλη, ὑγραίνοντο οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀδελφῆς, ἐπιπτεν ἐπὶ τὸ στήθος ἡ κεφαλὴ τοῦ γέροντος πατρὸς βαρεῖα καὶ ἄφωνος.

Οἱμοὶ! Παρῆλθεν ἔτι ἓν ἔτος, ἀλλ' οὐδεμία ποτὲ ἐπιστολὴ, οὐδεμία εἰδησις, οὐδὲν ζωῆς τεκμήριον, οὐδὲν τοῦ ὀνόματός του ἄκουσμα, οὐδαμοῦ. Βεβαίως εἶχεν ἀποθάνῃ. Ἡ φύσις μεγαλοεργὸς καὶ παρήγορος περικαλύπτει διὰ κόνεως τὰ ὅσα τῶν κεκοιμημένων, διὰ λήθης τὴν καρδίαν τῶν ἐπιζώντων. Ὁ περιηλμένος υἱὸς, ὁ παλαιὸς ναύτης, ὁ ἐν τῇ ξένῃ ἔμπορος, ὁ ἐπὶ μακρὸν ἀφανὴς καὶ σιωπήσας ἄνθρωπος ἐλκυσμονήθη.

Μόνῃ ἡ ἀδελφὴ ἤλπιζεν ἔτι ἴσως τὸ αὐτὸ τοῦ υἱοῦ τῆς ὀνόμα ἐφερε πλησιότερον εἰς τὴν μνήμην αὐτῆς τὸν ἀδελφὸν, ἴσως ἤλπιζεν ἔτι αὕτη μόνῃ, διότι ἡ νεότης εἶνε ζωὴ, δηλονότι ἐλπίς.

III

Συνεπληροῦντο δέκα καὶ τέσσαρα ἔτη ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀπῆλθε τῆς Ἑρμιονίδος ὁ παλαιὸς ναύτης, ὅτε ἡμέραν τινὰ περὶ τὴν δέλφιν, ἄνθρωπός τις, εὐτελῶς ἀλλ' ἀσφαλῶς ἐνδεδυσμένος ἀπεβιδάζετο ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῆς. ἐκάθησεν εἰς τὸ πρῶτον τυχὸν καφνεῖον, ἔλαβεν ἡρέμα ποτόν τι, προσεκάλεσεν ἡπίως γνωστόν του γέροντα, ἠρώτησεν ἐπιπολαίως περὶ τινῶν ἄλλων, εἶτα περὶ τῶν συγγενῶν του. Ὁ γέρον οὐδὲν ὑπονοῶν, μηδ' αὖν ἀναγνωρίζων τὸν παλαιὸν νεανίαν, ὡμολόγησεν ὅτι ζῶσιν οἱ γονεῖς καὶ ἡ κόρη περὶ ὧν ἠρώτα, ἀλλὰ μόνῃ καὶ βαρυτάτῃ αὐτῶν δυσμοῖρια ἦτον ἄλλοτε ἢ εἰς τὰ ξένα ἀπώλεια τοῦ υἱοῦ των. Ὁ ξένος ἐκ τινῶν ἄλλων λόγων ἐνόησε τὴν κατοικίαν τῆς ἀδελφῆς, καὶ πληρώσας τὸ ποτόν του καὶ τὸ τοῦ γέροντος, διευθύνθη βραδείᾳ βήματι εἰς τὸν ὑπονοηθέντα οἶκον.

Ἐκτύπησε τὴν θύραν. Ἡ ἀδελφὴ προσέδραμεν. Εἶχε τὸ πρόσωπον ἱλαρὸν, ἐπὶ τοὺς μαστοὺς ἐκράτει εὐτρα-

φὲς νήπιον. Ὁ ξένος ὑπόδακρυς ἐμειδίασεν. Ἀλλὰ καταστείλας ἑαυτὸν καὶ τ' αὐστηρὰ τοῦ τόπου ἤθη γνωρίζων, χωρὶς νὰ προχωρήσῃ ἐνδον, ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς θύρας καὶ εἶπε.

— «Ἐχετε κεμῖαν εἰδῆσιν περὶ τοῦ ἀδελφοῦ σας;»

— «Τίνος ἀδελφοῦ;» ἀπήντησεν ἡ νεαρὰ γυνή.

— «Αἶ! τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου!»

— «Θεέ μου! ὑπέλαβεν αὕτη, ἐκείνος ἀπέθανεν εἰς τὰ ἔρημα τὰ ξένα! Ὁ Θεὸς νὰ ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν του!»

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς γυναικὸς ἐθολώθησαν. Ὁ ξένος ἐπανελάβετο. «Ὁ Θεὸς ἀναπαύει τῶν ἀποθαμμένων τὰς ψυχὰς εἰς τὸν οὐρανόν· τῶν ζωντανῶν ὅμως ἀναπαύει τὰ σώματα εἰς τὴν πατρίδα!»

— «Τί θέλεις νὰ εἴπῃς, ξένη;» εἶπεν ἀπορούσα ἡ πτωχὴ γυνή.

— «Ὅτι ὁ ἀδελφός σου ζῇ.»

— «Ζῇ;» ἀνεφώνησεν ἡ ταλαίπωρος, «ζῇ; Μὴ ἔχω μὲν γράμματατά του;»

Καὶ ἄμα λυομένη εἰς δάκρυα, προσεκάλει τὸν ξένον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν πτωχὸν οἰκίσκον αὐτῆς. Ὁ ξένος ἀπεδέχθη τὴν πρόσκλησιν καὶ εἰσῆλθεν.

— «Ἐχετε, εἶπε, καὶ τι πλεσιότερον ἀπὸ γράμματα.»

— «ὦ, πλεσιότερον, ὅχι· ἀρκεῖ τοῦτο! Εὐλογημένος ὁ Θεός!» Καὶ ἀπέμικσε τὰ ἀναβλύζοντα δάκρυα.

Ὁ ξένος ἐπανελάβετο.

— «Ἐχετε καὶ τι πλεσιότερον. Ἐρχεται ὁ ἴδιος!»

— «Αὐτός, ἐδῶ; Ὁ Λεωνίδας; Εἶνε πλησίον; Ποῦ; Μὴ μᾶς ἐμπαίζετε!»

Τὸ χεῖλος τοῦ ξένου ὑπέτρεμεν ἀλλ' ἡ γενναία καρδία ἀνθίστατο ἔτι. Ἡ νέα γυνὴ ἐπανελάβετο.

— «Ὁμιλεῖτε λοιπὸν, ἀν μᾶς λυπησθε! Μήπως ἦλθεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν;»

— «Πλησιέστερον.»

— «Εἰς τὴν Σύρον;»

— «Πλησιέστερον.»

— «Θεέ μου! εἶνε λοιπὸν ἐδῶ!»

— «Ἐμπρός σου!»

Καὶ μετὰ τινὰ πρῶτον τρόπον καὶ κατάπληξιν, πορφυρὰ τὴν μορφήν ὑπὸ αἰδοῦς τινος καὶ τῆς συγκινήσεως, ἄφωνος ὑπὸ τῶν λυγμῶν, ἡ τάλαινα ἀδελφὴ ἐκρεμάσθη εἰς τοῦ ἀνδρικοτάτου ἀδελφοῦ τὸν λαιμὸν καὶ τὴν ἀνοιχθεῖσαν ἀγκάλην. Ἦτο καιρὸς νὰ στηριχθῇ ἐκεῖ, διότι ἤδη τὰ γόνατά της ὑπὸ λιποθυμίας ἐκόπτοντο.

Μετὰ τινὰ ὥραν θάλλων εἰς τὰς χεῖράς του τὰς χεῖρας τῆς ἀδελφῆς, ἐνώπιον τοῦ μικροῦ ἀνεψιῦ καὶ τοῦ γαμβροῦ του, ὁ παλαιὸς ναύτης διηγείτο τὰς πλάνας του καὶ τὰς περιπετείας ὑπὸ τὸ ἄφθονον φῶς τῆς λυχνίας διαγράφετο μορφὴ αὐστηρὰ καὶ ἡλιοκαῆς, κόμῃ μάλ- λον μακρὰ καὶ μέλαινα, ὀφθαλμοὶ βαθύς, καὶ ἀσπιδρά- πτων τὴν αὐστηρὰν μορφήν ἐγλύκαιεν ἤδη διηγε-
 ΗΚΟΠΑΤΕΙΟΝ
 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
 ΝΑΥΤΕΙΟΝ ΔΕΛΦΙΝΟΥ

καὶ φιλόφρον μετρίαμα, τὴν μέλαιναν κόμην λευκά- ζουσαι ὑπὲρ τοὺς κροταφοὺς τρίχες, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐγλύκαινον τὰ ὑπαναβλύσαντα δάκρυα· τὸ δάκρυ εἶνε ἡ ἀγία κολυμβήθρα, ὅπου τὸ στυγνότερον τῶν ὀμμάτων βαπτίζεται εἰς φίλιον καὶ πρᾶν χριστιανόν. Τάλλα ἐφάνετο ἀνὴρ λιπόσαρκος μᾶλλον ἀλλὰ ῥωμαλέος, ἀναστήματος μᾶλλον ὕψηλός, ὅπου ἡ εὐσταλὴς ρίς καὶ περὶ τοὺς ῥώθωνας συνεπτυγμένη τὰ λεπτὰ χεῖλη, τὸ περὶ τὸ σῶμα καὶ τὰς κινήσεις μέτρον, ἐδείκνυντο τὸ καρτερικὸν τῆς ψυχῆς καὶ τὸ ἀλίγυστον τῆς καρδίας τοῦ ἀνδρός. Ἀπὸ τοῦ νεοῦ καὶ ῥοδόεντος πάλαι ναύτου, οὐδὲν ἐπ' αὐτοῦ ὑπελείπετο πλέον εἰμὴ μόνον ἐπὶ τοῦ μετώπου του τὰ κύματα· αἱ ρυτίδες.

— «Ἀλλὰ, εἶπε συνάμα ὑπονοήσας καὶ καταστέλλων τὴν κίνησιν καὶ ἀνέγερσιν τῆς ἀδελφῆς του, νὰ μὴ εἰδοποιήσωμεν ἀκόμη τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα. Θέλω νὰ παρυσισθῶ εἰς αὐτοὺς μετὰ χάριτος καὶ θάμ- βους. Ἐπειτα καὶ τὴν ὥραν τῆς νυκτὸς ταύτην δυνα- τὸν νὰ παραχθῶσι, δυνατόν νὰ γείνω ἀφορμὴ ἀπευκαί- ου τινός. Ἰδοὺ πῶς σκέπτομαι! θὰ μεταβῶ ἤδη εἰς αὐ- τοὺς μόνος, θὰ τοὺς παρακαλέσω νὰ μὲ παραχωρήσωσι δωμάτιόν τι νὰ κοιμηθῶ ὡς ξένος, θὰ προδιαθῶ αὐ- τοὺς περὶ τοῦ υἱοῦ των ὡς παλαιὸς ἐγὼ ναυτικός καὶ συναντήσας πρὸ καιροῦ αὐτὸν, θὰ ζητήσω ἔπειτα μέ- ρος τι νὰ κοιμηθῶ. Αὐριον δὲ τὴν πρωῒαν ἔρχεσθαι καὶ σεῖς, ὁμιλεῖτε περὶ ἐμοῦ δι' ὀνείρου τινός, ἐνθαρρύνετε αὐτοὺς, καθιστᾶτε βεβαίαν τὴν ἐπ' αὐτοῖς ἐλπίδα μου, ὅτε προ- θὰς ἀποκαλύπτομαι καὶ ἐγώ.»

Μετὰ τινὰς ἡπίας τῆς ἀδελφῆς παρατηρήσεις ὑπε- ρνίκησεν ἡ ἀκράδαντος ἐπιμονὴ τοῦ ἀδελφοῦ· συνεφώ- νησαν νὰ γείνη οὕτω, καὶ ὁ υἱὸς ἀπῆλθεν ἄγνωστος εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον.

Ἐγένετο δεκτός. — «Δόσατέ μοι, εἶπε, μέρος τι νὰ κοιμηθῶ· αὐριον θέλω πλουσίως διὰ τοῦτο· σὰς εὐχαρι- στήσῃ.»

— «Εἶσαι ξένος, ἀκόμη καὶ χριστιανός, εἶπεν ὁ γέ- ρων πατήρ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρί- ου! Θέλεις εὖρη εὐτελὲς ἐδῶ δεῖπνον, ἀλλὰ πλουσίαν ἀγάπην· μόνῃ δὲ εὐχαριστίᾳ σου καὶ ἀμοιβῇ εἰς ἡμᾶς, καὶ σήμερον καὶ αὐριον εἶνε ν' ἀναπαυθῇς ὑπὸ τὴν πτω- χὴν ἡμῶν στέγην, νὰ ἐγερθῇς τὴν πρωῒαν χαρμόσυτος.»

Ὁ υἱὸς κατενύγη. Ἀλλὰ γνήσιος τῆς μητρὸς του υἱ- ός, ἐκράτησεν ἔτι ἑαυτὸν! Ἀντὶ νὰ ριφθῇ εἰς τοῦ πατρὸς τὸν λαιμὸν ἀντέστη ὑπερνικῶν τὴν ἐν τῷ στήθει φύσιν, ὡς ἄλλοτε τὴν τρικυμίαν. Εἶπεν. «Εὐχαριστῶ». Ἦθελε νὰ εἴπῃ περὶ τοῦ υἱοῦ των, ὅν ἄλλοτε δῆθεν ἐγνώρισεν, ἀλλ' ἰδὼν ὅτι ἐντεῦθεν ὁ λόγος ἦτο ὀλισθηρὸς, ἀπέ- φυγε περὶ τούτου νὰ ὁμιλήσῃ τι· διηγήθη ὅτι ἦτο δερ- ματέμπορος, ἤκουσε παρ' αὐτῶν συνήθεις τῶν γερόντων κατὰ τοῦ σήμερον βίου μομφὰς καὶ παράπονα, ὑπεκρί- θη κακός, πρὸς ἐκείνην ἡ ἀναπαυθῇ.

Ἐγένετο, Ἐκαληνύχουσε πικρὸς ὁ γέροντας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ὑποδεδωκένον δωμάτιον τοῦ οἰκίσκου. Ἐκεῖ ἀνεψύχθη. Ἦτο ἡσυχός. Κατῶρθωσε νὰ μὴ ἀναχνω-

ρισθῇ. Μία καὶ τοῦτο νίκη. Εἶχε συνειθισθῇ εἰς τοιού- τους ἡρώτισμούς. Αὐριον θὰ ἤνοιγε τὴν θύραν παιδρὸς καὶ εὐκοσμος, θὰ ἐνεφανίζετο ἐνώπιόν των ὁ πάλαι προ- σφίλης υἱός.

Ἴνα μὴ δώσῃ ὑπονοίας ἐραδύνων, ἤρχισεν ἐκδυόμε- νος, ἔλυσεν καὶ ἐναπέθεσεν ἐπὶ τινος τραπέζης ζώνην τι- νὰ δερματίνην, πύχαρίστησεν ἐνθερμός τὸν Θεόν, ἔσβυ- σε τὸ κηρίον καὶ κατεκλίθη.

Ἄλλ' ἡ ζώνη ἐκείνη ἐναποτιθεμένη ἐκρότησεν. Ἦχος γλυκὺς χρυσῶν καὶ πολλῶν κερματίων διέφυγεν.

Ἀστραπὴ, συνεπαγομένη κεραυνόν.

IV

Ὅπισθεν τῆς θύρας ἦτό τις καὶ ἤκουσεν.

Ἦτο ἡ γραῖα, ἡ μήτηρ τοῦ φιλοξενουμένου ἀγνώ- στου.

Εἰς τὸν ἔμπειρον αὐτῆς ὀφθαλμὸν ἡ διαφεύγουσα μορφή τοῦ ξένου, ἡ περὶ τοὺς τρόπους του ἀμφιταλαν- τευομένη καὶ πῶς θιαῖα παράστασις, ἄλλως τε καὶ συνήθης τις μάλιστα περὶ τοὺς ξένους περιέργεια τῶν θηλέων, διήγειραν τὴν προσοχὴν αὐτῆς· ἠκολούθησε κα- τασκοπούσα τὸν ξένον μέχρι τῆς θύρας· ἀπὸ τίνος ἔτι σχισμῆς διείδεν ἔσω. Εἶδε τὴν ζώνην, ἤκουσε τὸν χρυ- σόν. Ἡ ζώνη ἦτο βαρεῖα, τὰ ἐνδύματα τοῦ ἀνδρός καθαρῶτατα, ὁ βηματισμός του ὑπερήφανος. Θὰ ἦτο πλουσιώτατος. Οὐδὲν πλέον. Ἐσβέσθη ἡ λαμπράς, ἐ- πῆλθε σκότος.

Ἡ γραῖα ἔστη σιωπηλὴ καὶ σύννους ὅπισθεν τῆς θύρας.

Διατί ὁ ξένος οὗτος εἰσώπα καὶ ἐκρύπτετο σχεδόν; διατί κατέφυγεν ἐν μέσῳ τῶν πτωχῶν τούτων; Μὴ ἦτο ἐγκληματίας; Ἄλλως τε τὸ ἐν τῇ ζώνῃ χρυ- σίον; Βεβαίως θὰ ἦσαν χίλια λίτρα. Ἀστραπὴ τις διῆλθε τὸν νοῦν τῆς γραῖας, ῥίγος τι ἀπαίσιον διεπέ- ρασε τὴν παλαιὰν καρδίαν.

Ἐφυγεν ἐκείθεν ὡς φοβηθεῖσα αὕτη ἑαυτήν.

Ἐπάρχουσι θεάματα εἰς τὰ οἶνοπνεύματα. Ὁ ὀφ- θαλμὸς πίνει αὐτά, ἡ δὲ καρδία μεθεῖ· ὁ μέθυος με- ταβάλλεται εἰς κτῆνος, ὁ ἄνθρωπος ἐντεῦθεν εἰς θη- ρίον. Ἐνώπιον μῖα; παρερχομένης περιχύσου μετὰ εὐ- τυχῶν κληρονόμων ἀμάξης, ἐνώπιον ἐνὸς προδότου αὐ- λικοῦ τιμωμένου ὑπὸ τῆς εὐνοίας τοῦ ἡγεμόνος του, ἐ- νώπιον μῖα; μοιχαλίδος βασιλικῶς διαπρεπούσης ὡς ἐκ τοῦ συζυγικοῦ τῆς Ἀμαλθείας κέρατος, ἐνώπιον βαρυ- τίμου ἀνακτόρου προελθόντος ἀπὸ σειρᾶς κακουργῶν, ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου ἀγριαίνεται, μεταλλάσσεται, ἐκθηριούται, ὡς ὁ ταῦρος ἐνώπιον ὑφάματος ἐρυθροῦ. Αἱ μορφαὶ τοῦ κόσμου τούτου ἀποπνεύουσιν ἐπὶ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου ἀνέμους. Ἡ θέα τῶν τυραννικῶν ἀνακτόρων καὶ ἐγκλημάτων ἐγείρει τὴν τρικυμίαν τῶν ἐπαναστάσεων· ἡ ἀπαγγελία τοῦ Ἡροδότου ἐκίνει τὰ δάκρυα καὶ τὴν μεγαλόνοιαν τοῦ Θεοκυδίδου· ὁ χειροκροτούμενος καὶ στεφόμενος ποιη- τῆς ἐγείρει εἰς ἡττονα στήθη κυματισμοὺς φθόγου· ἡ παρυσία τοῦ ἄρτου ἀνοίγει καὶ κατασείει τὸν στόμα-

χον τοῦ λαιμάργου, ἡ θεὰ χροσίου πολλοῦ καὶ ὑπόπτου ἐγείρει εἰς πέννητα καταιγίδα παθῶν. Ἐπειτα εἶνε αἱ βαθυμίδεις εἰς βασιλεὺς ὑπὲρ τοῦ στέμματός του σφαγιαῖζαι ἕνα λαόν· εἰς πρωθυπουργὸς ὑπὲρ μελαίνης ἀρχομανίας ὠθεῖ εἰς ναυάγιον ἕν ἔθνος· εἰς πτωχὸς ὑπὲρ τοῦ πλούτου δολοφονεῖ ἕν ἄτομον. Φρικτὸν ἀλλὰ γινόμενον. Εἶνε ὁ ἔμφυτος τῷ ἀνθρώπῳ ἔρω· τῆς προόδου, ἀλλὰ μαινόμενος. Ἐπειτα πρὸς τέλει τῆς κακουργίας ὡς καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιφαίνονται καὶ συντρέχουσιν αἱ στιγμαί. Ἰδιαίτερά τινες συμπτώσεις ὅπου ἡ εἰσπράξις γίνεται προαγωγὸς, ἂν ὅχι ἀνάγκη· ἡ ἀνεμοζάλη, εἶνε ἡ εὐμενής· στιγμή τοῦ λύκου· ἀλλοίμονον εἰς τὰ πρόβατα! ἡ σκοτία εἶνε ἡ εὐμενής· στιγμή τοῦ δολοφόνου· ἀλλοίμονον εἰς τὸ θῦμα! ἡ ἀναρχυρία εἶνε ἡ εὐμενής· στιγμή τοῦ τοκογλύφου· ἀλλοίμονον εἰς τὸν πέννητα! τὸ ῥάσος εἶνε διηνεκὸς ἡ εὐμενής· στιγμή τοῦ ἱερέως· ἀλλοίμονον εἰς τοὺς πιστούς! Ὁ λαὸς λέγει· «Ἡ εὐκαιρία γεννᾷ τὸν κλέπτην». Ἡ σκοτία, ὁ ὕπνος, ἡ σιωπὴ, ἡ ἔρημος, εἶνε ἐμπνεύσεις καὶ μητέρες ἐγκλήματος. Ὁ διαβαίνων ἐν μέσῳ σκοτίας, ὁ διατελὼν ἐν ὕπνῳ, ὁ ζῶν ἐν μέσῳ κοιμωμένων, ὁ πλανηθεὶς εἰς ἔρημον, προκαλοῦσιν ἀγνωστὸν τι ἐγχειρίδιον· ὑφίστανται ἐνέδραν.

Ἐδῶ συνήλθον ὅλα· ἡ ὁσμὴ τοῦ χροσίου, ἡ σκοτία, ἡ σιωπὴ, ὁ ὕπνος, ἡ ἔρημος, ἐμέθυσαν, ἐτριχυμύωσαν, διετεράτωσαν τὴν γυναῖκα. Ἡ γραῖα ἐγένετο τίγρις.

Ἦλθεν εἰς τὸν σύζυγον. Οὗτος ἦτο κατακεκλιμένος — «Ἐξύπνα!» τῷ εἶπε.

— «Διατί;»

— «Ἀκουσον!» Διηγῆθη εἰς τὸν γέροντα τὸν θησαυρὸν τοῦ ξένου, τὰς ἐντυπώσεις τὰς, εἴτα προσέθηκε· «Μ' ἔρχεται μία ἰδέα».

— «Τί;»

— «Εἶσαι σύμφωνος;»

— «Εἰς τί;»

— «Νὰ τὸν φονεύσωμεν!»

Ὁ γέρον ἐσιώπησε κατὰ πλῆκτος. Ἡ μήτηρ ἐπανέλαβε·

— «Κοιμάσαι;»

— «Καὶ ὅμως ὄνειρεύεσαι οὐ!» Εἶπεν ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος.

Τότε ἤρξατο μεταξύ τῶν δύο τούτων παλαιῶν παίδων παράβολος καὶ ἐλεινοτάτη συζήτησις. Ἡ γραῖα ἔλεγεν· «Ἦτο νύκτα. Οὐδεὶς εἶδεν εἰσελθόντα αὐτὸν ἐδῶ. Ἦτο μόνος. Θὰ ἦνε κακοῦργός τις ἀρπάσας διὰ δολοφονίας θησαυρούς. Εἶδα αὐτοῦ· μετὰ τὰ ὄμματά μου· πλέον τῶν χιλίων λιρῶν. Προλαμβάνομεν τὸν νόμον· ἀνφύγη ἐδῶθεν, θὰ ἀναβῇ τὴν λαιμητόμον. Ἡ θύρα εἶνε σχεδὸν ἀνοικτή. Οὐδὲν ὅπλον κρατεῖ μαζὴ του. Εἶδα αὐτὸν γυμνωθέντα. Μὴ χάνωμεν καιρὸν. Αὐριοῦν ἡ σύζυγος τοῦ Δημάρχου, θὰ ἦνε τὰ φρόκαλα τῆς αὐλῆς μου!»

Εἶπεν ἄλλα, ἄλλα, ἄλλα· φλογερὰ, μιὰρὰ, ἀπαίσια. Τὸ ἐγκλημα ἀγορεύει ὡς ὁ Δημοσθένης. Ἡ ἀρετὴ σιωπῆ, ἀλλ' οὐδεὶς τοῦ Σατανᾶ εὐγλωττότερος. Οἱ ἄγγε-

λοι, τὰ ἄστρα καὶ ὁ μᾶϊος λαλοῦσι τὴν γλῶσσαν τῆς σιγῆς καὶ τῶν ἀρρήτων ὕμνων. Ἀλλ' ὁ χειμῶν; Τὴν γλῶσσαν τοῦ κεραυνοῦ.

Ὁ γέρον εἶπε· «Δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Διήλθομεν τόσους χρόνους ἐν εἰρήνῃ καὶ ἤδη εἰς τὸ γῆρας νὰ γεινώμεν φονεῖς; Τὰ χρήματα ταῦτα, ἂν εἴτε τὰ λάβωμεν, θέλουσι χρησιμεύειν διὰ τὴν ἐκφορὰν καὶ τὴν πλάκα τοῦ τάφου μας! Αὐριοῦν, μεθαύριον, θ' ἀποθάνωμεν. Οὕτω πως θὰ ἐτοιμασθῶμεν· ἀντιμετωπίζωμεν τὸν Θεόν; Μὲ τὸν φόνον εἴτε ἀχνίζοντα εἰς τὰς χεῖρας; Δυστυχῆς, ἀποκοιμήσου! Τὸ ἐγκλημα εἶνε δάνειον· θέλωμεν ἴσως πληρώσει πικρότατα αὐτό. Φοβοῦ τὸν Θεόν. Σιωπῆ, ἀλλὰ βλέπει· ἐκεῖνος γνωρίζει· ἐὰν τοιοῦτον διεπράττεμεν ἐγκλημα, πόσον ἠθέλωμεν σκληρῶς τιμωρῆθαι! Σὲ διήλθεν ἀπὸ τὸν νοῦν τοιαύτη φοβερά ἰδέα, ἐν ᾧ εἶνε νέος, ἐν ᾧ εἶνε ξένος ὑπὸ τὴν στέγην μας μάλιστα! — Ἐὰν ἔχη μητέρας;»

Ἡ γραῖα ἔστη ἐπὶ στιγμήν. Εἶτα εἶπε, μόλις ἀκούσθηται. «Αἶ, εἶχ' ἐγὼ, ἀλλ' ἀπέθανεν!»

Οὕτω συνεχίζουσιν οὗτοι καὶ ἐπαλαίον. Οἱμοί· ὁ ἔρω, ἡ νηπιότης καὶ ἡ κακία δὲν ἔχουσιν ἀκοά. Ἡ γραῖα, ὡς ὁ μαινόμενος, ἐπέμενε. — Ἐτέρωθεν, εἰς τὸ μικρὸν δωμάτιον, γλυκεῖται στοργῆς συγκινήσεις διεκράτουν ἀνοικτὰ τὰ βλέφαρα τοῦ εὐσεβοῦς υἱοῦ. Ἀφίετο πυρέσσων εἰς μυρίους ρεμβασμοὺς, ἀγιωτέρους τῶν ὕμνων τοῦ Χερουβεὶμ, γλυκυτέρους τῶν μύρων τοῦ κρίνου. Περιπλανηθεὶς τόσους καὶ τόσους τόπους ἱπανῆλθε λοιπὸν εἰς τὴν πατρίδα· ἦτο ὑπὸ τὴν πατρικὴν στέγην, ἐν μέσῳ τῶν γονέων του αὐτῶν, ζώντων. Προσῆλθον τὸ βλέμμα του ἐπὶ τῆς χρυσούχου ζώνης. «Αὐριοῦν, πρᾶξ' ἄνω καταθέσει εἰς τὰς χεῖρας τῆς μητρός μου τὰς ὀκτακοσίας αὐτὰς λίρας. Ποῖα χρεῖ! Δύο θησαυροὶ ὑπὸ τὰ ὄμματά των, ὁ εἰς τοῦ ἄλλου πολυτιμότερος· ἐγὼ καὶ ὁ χρυσός, ὁ πλοῦτος καὶ ὁ υἱος των. Θὰ ἐορτάσωμεν ἡμέρας πολλὰς ὅλοι. Θὰ δώσω εἰς τὴν ἀδελφὴν μου τὸ ἀδελφάντινον ἐκεῖνο δακτύλιον· εἰς τὴν μητέρα μου πάλιν ἕν φίλημα. Θὰ ἔλθω εἰς γάμον. Θὰ ἐργασθῶ ἡσύχως, ἀσφαλῶς, τιμώμενος. Πόσον εἶμαι εὐτυχῆς, Θεέ μου!» Δίς, τρίς, ἀνεσηκώθη νὰ μεταβῇ καὶ προσέσσει εἰς τὰ γόνατα καὶ τὸν λαιμὸν τῶν γονέων του· ἀλλὰ πάλιν ἐκρατήθη ἡ ψυχὴ τοῦ γενναίου εἴτε χθὲς τυχεύθη. Ὑπὸ τοιούτους ἐργηγορότους περικαλλεῖς ὄνειρους, μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐλιποθύμουν, ὡς ὑπὸ βρυτάτα ἀρώματα, αἱ αἰσθήσεις τοῦ ἐναρέτου ἀνδρός. Ὁ ὕπνος, μάγος καὶ δολοφόνος, ἐνίκησεν, ὑπέτρεμον δ' εἴτε τα βλέφαρα τοῦ κοιμωμένου πρὸ τῶν παρερχομένων καθ' ὕπνου ἱλαρῶν μορφῶν τῶν γονέων του, τῆς ἀδελφῆς, τῶν συγγενῶν, τῶν φίλων του, συνευθυμούντων μετὰ γέλωτας, μετὰ ᾄσματα, μετὰ χοροὺς. . . .

Οὐδὲν τοῦ ὕπνου καὶ τῆς γυναικὸς ἀπατηλότερον.

Πρὸ μῆς ὥσας ὁ ἀγαθὸς πατὴρ τοῦ ἀγνώστου ἀπεκοιμήθη καὶ αὐτός. Πεισθεὶς ἡ μᾶλλον μετὰ πολλὰς ὁμιλίας καὶ ἀπειλὰς, ὑπαθεὶς τὴν σιωπὴν τῆς γυναι-

κός του ὡς συνάινεσιν, ἀπεκοιμήθη. Τὰ νήπια καὶ γέροντες, εἰθισμένοι καὶ γεινιάζοντες πρὸς τὸ ἄφωνον χάος ἔθεν ἤλθον καὶ ὅπου ἀπέρχονται, ἀποκοιμῶνται εὐκολώτατα.

Ἀλλὰ τὸ ἐγκλημα ἐργηγορεῖ. Σιωπηλὴ ὡς ὁ τάφος, ζῶσα ὡς ἡ γέννα, ἐτοίμη ὡς ἡ αἶμα πρὸς λεπίς, ἡ γραῖα σύζυγος οὐδαμῶς τὰ βλέφαρα ἔκλειεν. Ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν κακουργίαν ἐγωτισμός· ἴσως θ' ὁ γέρον ἀπιδέχετο ἄσμενος τὸ ἀπαίσιον διανόημα τῆς γυναικὸς, ἡ παράφρων αὐτῆς κακία θὰ ὑπεχώρει, θὰ ἐδείλιν, θὰ ἐσκέτιτο. Ἀλλ' ἡ ἄκαμptos ἀρνησις τοῦ συζύγου, ἡ ἀμεσος ἀντίστασις αὐτοῦ, ὁ ἥρεμος καὶ ἀφροντις ὕπνος του, ἡ ληφθέντα ὑπὸ ταύτης ὡς δεῖγμά του ὅτι ἀδύνατον εἰσεῖρει ὁ γέρον νὰ κατορθωθῇ τοιοῦτό τι, ἐνέπνευσαν καταχθόνιον εἰς αὐτὴν θάρρος, ἐγωτισμὸν ἐωσφόρον, σκεπτομένην ἂν κατάρθου νὰ γείνῃ βαθύπλουτος, τοῦ συζύγου ἀπρακτοῦντος, ἀγνοοῦντος, κοιμωμένου!

Νευρικὴ φορὰ ἔστυρεν αὐτὴν κάτω τῆς κλίνης. Ἔστη ὀρθίη, μᾶλλον ἐπικλινῆς, μὴ τοι ὁ γέρον ἀφυπνώσῃ.

Ὁ δίκαιος ἀνεπαύετο βέγγων, ὡς γαλήνη φλοισβίζουσα.

Ἡ γυνὴ ἐστράφη. τὴν μορφήν φέρουσα πρὸς τὸν κοιτῶνα τοῦ ἀγνώστου υἱοῦ. Ἠκοάσθη. Τι; Τὸν κόσμον ὅλον. Ὑπάρχει εἰς τὸ σκότος τὸ κάλυμμα τῶν ἀνθρωπίνων ὀφθαλμῶν ἀλλ' ὑπάρχει ἐν αὐτῷ ἀνεωγμένος καὶ ὀφθαλμὸς τοῦ ἀοράτου. Οὐδεὶς ἐθεώρει αὐτὴν, ἀλλ' ἠσθάνετο τι ἐπ' αὐτῆς· θαρῶνον, ἀδιάλλακτον, ἀκατανόητον. Ἐπὶ τοῦ τοίχου, πρὸ πτωχῶν εἰκόνων, ἔκειεν αὐτοδρά κανδήλα. Ἐβημάτισεν ἡσυχῇ πρὸς αὐτήν, ἔσβυσε τὸ φῶς ἐκεῖνο. Ἀνεκουφίσθη.

Ἀπὸ τοῦ φλεγομένου βίβλου μετώπου τῆς κατέπιπτε παγετώδους ἰδρώς. Ἀπαίσιος θρήνος ἀγωνιώσεως ψυχῆς. Ἐνώπιόν της διέλαμπον ὡς φάσματα, αἵματα, στίλβων χρυσός, σπαρτακτικὴ φωνή. Ἐπειτα ἡρεμία, ἔπειτα ἡμέρα, ἡμέρα ἐορτῆς, εὐτυχίας, χαρᾶς μαγικῆς. Ἐστράφη πρὸς τινὰ γωνίαν· ἐκεῖ εὗρίσκετο ἐγχειρίδιον, κάλλιστον. Ἠγειρε τὸν ἕνα πόδα, ἐκράττησεν αὐτὸν ἐπὶ στιγμήν μετῴρον, εἴτα ἐχώρησεν ἐκεῖ. Ῥιγῶσα, τρέμουσα, φρικώδης, ἐλαφρὰ ὡς ἡ γαλῆ, βαρεῖα ἅμα ὡς ὁ μόλυβδος. Εὗρεν, ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὸ ἐγχειρίδιον. Οὐδαμῶς προσέσχεν εἰς τὴν ἀκωκὴν καὶ τὴν λεπίδα, ἀλλ' ἠσθάνθη αὐτὸ εἰς τὴν σπασμωδοῦσαν χεῖρα ἀβαρὲς ὡς πύλον, ὡς ἀέρα· ἀβέβαιον. Ἀφῆκε τοῦτο, κύψα ἀνέλαβε σῶμά τι στρυφνὸν ὡς τὸ ἐγκλημα, θαρῶς ὁ φόνος· ἦτό τι. Πέλεκυς.

Ἦλθε πρὸς τὴν θύραν. Ἐστράφη, εἶδε τὸν γέροντα κοιμώμενον. Ἐφάνη αὐτῇ ὡς νὰ ἠγέρθη αὐτός καὶ τὴν εἶδεν. Ἀπάτη. Μετὰ τινὰ λεπτὰ ἀπέσεισε τὴν θύραν· εὗρεν ἄνεμον πρὸς αὐτὸν τοῦ ξένου. Τῇ ἐφάνη ὡς νὰ ἐσθίσθη ἐνδὸν φῶς τι. Ἀπάτη. Σῶμά τι πρὸ τῶν ποδῶν τῆς μετὰ παραχρῆ, διεφύγεν· ἡ καρδιά τῆς γραῖας, μονήν τοῦ ἀπεσπᾶτο ἀπὸ τὸν κατακυριεύσαντα τρόμον. Ἀλλ' ἦτο ἡ γαλῆ τοῦ οἴκου.

Πρασινωποὶ εἰς τὸ βάθος τοῦ σκότους ὀφθαλμοὶ ἐσπινθηροβόλησαν ἐπὶ στιγμήν καὶ ἠφανίσθησαν. Ἡ γραῖα ὡς ἐρείπιον προαιώνιον κατασεισθέν, ἐστρίχθη ἐπὶ τοῦ τοίχου καὶ τοῦ πελέκειος.

Ἐμεινεν ἐκεῖ ἐπ' ὀλίγον· ἐπανεῖδε τὸν κοιμώμενον σύζυγον καὶ τὸν κοιτῶνα τοῦ ἀγνώστου, ἡ μήτηρ ἐν μέσῳ πατρός καὶ υἱοῦ. Ἐστρεν ὀπισθέν της ἡμί-κλειστον ἀφήσασα τὴν θύραν τοῦ γέροντος καὶ ἐπρὸς χώρησεν.

Ἦτο πρὸ τῆς θύρας τοῦ ξένου. Ἀπὸ τοῦ σώματος τῆς ἄλλοις δὲν ἠσθάνετο εἰμὴ τὸν πέλεκυν ἔτι κρατούμενος ἰσχυρότατα ἐφαίνετο ὡς νὰ συνεκολληθῇ μετὰ τῆς χειρὸς, ἄλλο τι δὲν ἤκουεν εἰμὴ τὴν παλλομένην ἔνδον, ὡς ἀφηνιάσαντα ἵππον, καρδίαν τῆς, οὐδὲν ἄλλο ἐβλεπεν εἰμὴ τὰ κατατρεμμένα καὶ ἐπαλλήλους κτυπώμενα γόνατά της. Ἦτο ἀπαίσια, φαντασματώδης, ἐλεεινὴ!

Τὴν στιγμήν ταύτην ἠκούσθη διαβαίνουσα τὸν δρόμον ἐκεῖνον ἡ φωνὴ ἐκδεσχευμένου ναύτου, πιθανῶς δύο. Ὡς πλοῖον ναυαγοῦν ἐπὶ βράχων, φωνὴ ἄδουσα παρατόνωος, συγκεκομμένως, βραγχυδῶς, ἡ ἤχος μόνον, ἐκτύπησεν τὸν ἀέρα, περετάθησαν, εἴτα ἐμακρύνθησαν, ἐλεπτύνθησαν, ἐσθίσθησαν εἰς τὴν ἀπόστασιν καὶ τὸ κενόν.

Τὸ ἐνεδρεῖον θῆλυ ἀνεθάρρυνε. Ὁ ἔνδον κοιμώμενος ἄνθρωπος καὶ υἱὸς ἀνεκινήθη, μετεστράφη ἐπὶ τῆς κλίνης.

Φέρετε φῶτα, ἄς ἀναφθῶσι λαμπάδες, ἄς λαμπρυνθῇ ὁ πτωχὸς οὗτος κοιτῶν, ἄς ἀνατείλῃ ἡμέρα ἐν αὐτῷ! Ἰσως τότε ἀναγνωρίσῃ ἐν τῇ ὑστάτῃ στιγμῇ ἐπὶ τοῦ κοιμωμένου υἱοῦ γραμμὴν τινα τῶν ἰδίων σπλάγγων αὐτῆς ἡ ἐλεεινὴ μήτηρ, ἴσως τότε ὑπὸ τὸ πολὺ φῶς ἀναγνωρίσῃ ἐπὶ τοῦ κοιμωμένου ἀνδρός τὴν εἰκόνα τοῦ ἰδίου αὐτῆς συζύγου ἀκαίου ποτὲ καὶ προσφιλοῦς.

Μάτην. Οὐδεμία ἀκτίς· ἀλλὰ σκότος εἰς τὸν νοῦν τῆς γραῖας, σκότος εἰς τὴν συνειδήσειν, σκότος εἰς τὸν κοιτῶνα. Ἡ σκοτία εἶνε ἡ θήκη, εἶνε ἐνέδρα τοῦ θανάτου.

Πένθιμος εἰμαρμένη, ὀλίγος χρόνος ν' ἀποσβένῃ ὑπὸ τὰ ὄμματα καὶ αὐτῆς τῆς μητρός τὴν μορφήν καὶ τοὺς χαρακτῆρας υἱοῦ!

Ἡ γραῖα εἰσῆλθεν ὀλη, εἶδε τὸν κοιμώμενον ἐν πλατεί.

Ὁ υἱὸς ὑπετραύλισεν ἀσυλλήπτους φράσεις βλαθὸς ὕπνου καὶ ζωηρῶν ὀνείρων.

Ἡ ὕψινα ἐχύθη κουφοπετῆς, ὁ πέλεκυς κατέβη ἀνίλεως.

Τὴν πρώτην, εἰς τὰς πρώτας τῆς ἡμέρας αὐγὰς, ἡ ἀδελφὴ τοῦ ξενισθέντος ἤρχετο πρὸς τὸν οἶκον τῶν γερόντων. Παραίπομένη θεραπευτὴς καὶ ὁ μικρὸς τῆς ἀδελφῆς υἱός, ἐκράτουν εἰς πλατεῖα κᾶνεα πολλὰ καὶ εὐάρεστα γλυκύσματα, ἅτινα δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἀγρυπνήσασα ἠτοίμασεν ἡ ἀδελφὴ ἵνα, φέρουσα πρὸς τοὺς γονεῖς, συγχαρῇ καὶ ἐορτάσῃ μετ' αὐτῶν τοῦ ἀδελφοῦ τὴν ἔλευσιν!

Φαίδροι διακοπτόμενοι γέλωτες ἀντήχουν ἐπὶ τῇ κλίμακος. Ἡ φιλάδελφος κόρη ἤρχισεν ἀναφωνοῦσα εὐχὰς καὶ συγχαρητήρια. Ἡ μήτηρ κατεγίνετο νὰ σκεπάσῃ διὰ πέπλων τὸ θῦμα καὶ τὸ πλημυροῦν αἷμα, ἀλλ' ἀφῆκε ταῦτα καὶ προέβη πρὸς τὴν ἐχομένην κόρην. Εἰς τὰς χαριέσσας αὐτῆς φωνὰς ταραχθεῖσα·

— «Διὰ ποῖον, εἶπε, λαλεῖς;»

— «Πῶς, ἀπήντησεν ἡ θυγάτηρ μειδιῶσα, δὲν ἤλθεν ἐδῶ ὁ ξένος;»

Ἡ μήτηρ ἔστη ὠχρὰ ὡς τὸ σάβανον. Ἡδυνήθη νὰ ἐναρθρώσῃ:

— «Ποῖος ξένος;»

— «Ξένος. Ὁ πονηρὸς, ἐφώνησεν ἔνδακρος καὶ φιλοῦσα τὴν μητέρα ἀκράτητος ἡ κόρη, σὰς ἀπαιτᾷ! Αὐτὸς εἶνε ὁ ἀδελφός μου!»

Εἰς μίαν ἐτι κρυγὴν αἱ γυναῖκες ἀμρότεραι ἔπασαν κατὰ γῆς.

Ὁ δίκαιος γέρον ἐκοιμάτο ἐτι, ἡγρύπνει ὅμως ὁ Θεός. Ὅταν δ' οὗτος τιμωρῇ ἐπὶ τῆς γῆς οὐαὶ τῷ ἐγκληματήσαντι! Ὁ μιὰρὸς τοῦ χρυσίου ἔρω, τὸ φοβερὸν πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν ξέναν ἐγκλημα ἐτιμωροῦντο ἔσα ἀποκαλυφθέντος ὅτι ἡ δολοφόνος ἦτο μήτηρ τοῦ θύματος!

Ὁ Ὀρέστης πάλοι εἶχε δίκαιον.

VII

Ὡδινεν ὅρος, εἶτα δέ...

Εὐτυχῶς, δηλαδή διὰ τὴν Ἑλλάδα, παρηγόρησε ἐτι διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑρμιονίδος κ. Γ. Μίλησις διέψευσε τὸ ἀπαίσιον τοῦτο πλάσμα τῆς φήμης.

Δικαίως καὶ ἀληθῶς.

Τοσοῦτος τοῦ χρήματος ἔρω ἀνόσιος, τοιαύτη τῆς ἐστίας ἀνηλεὲς παραβίασις, ἐν τῇ αἰθρίᾳ ἡμῶν καὶ ἐλεήμονι καὶ λιτῇ πατρίδι ἦτο ἀδύνατον νὰ γείνη οὐδ' ἐγένετο.

ΕΝ ΔΡΑΜΑ ΜΕΤΑΞΥ ΔΥΟ ΡΩΔΙΩΝ.

(συν. καὶ τέλος· ὅρα φυλ. ἡ.)

Πράγματι, ἤκούετο βόμβος, κατ' ἀρχὰς μὲν ἀέθαιος καὶ μεμακρυσμένος, ἀλλὰ βαθμυδὸν μᾶλλον διακεκριμένος καὶ ἰσχυρός.

— Ἀναλάβετε τὴν θέσιν σας εἰς τὸ λαμπρὸν τοῦτο ἐκ δροσερῶν καὶ εὐωδῶν χόρτων θεωρεῖον, μοι εἶπεν ὁ παράδοξος φίλος, ἀρχεται ἡ τελευταία πράξις.

Καθ' ὅσον ὁ βόμβος ἐπλησίαζεν, ἐλάμβανε χαρακτῆρα βροντῶδη. Μουσικῇ, συγκειμένη ἐκ χονδρῶν τινῶν ἐντόμων κατήρχετο καὶ περιέπτατο περὶ τὸ πτώμα τοῦ Μικροῦ. Ἡδυνήθη τότε νὰ ἐνοήσῃ ὅτι τὰ ἔλυτρα τῶν ἐντόμων ἐκείνων ἀνυψούμενα τὸ ἐν

μετὰ τὸ ἄλλο, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ φαίνηται ἡ τὸ ὑπόζυχνον ἄνω μέρος, ἀπετέλουν τὴν παράδοξον ἐκείνην μουσικὴν, προστριβόμενα τὸ ἐν μετὰ τοῦ ἄλλου ὡσεὶ μουσικὸν πληκτρον ἐπὶ τῶν χορδῶν βιολίου. Ἀφοῦ ἀνεγνώρισαν τὸ πτώμα τοῦ Μικροῦ κατήλθον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Κατ' ἀρχὰς περιέπυζαν τὰς πτέρυγας τῶν ὑπὸ τὰς θήκας τῶν, ὡσεὶ μελανῶν ἀτπίδιων, ἐλύτρων τῶν, διατεινομένων ὑπὸ δύο εὐρείων χρυσοειδῶν γραμμῶν καὶ παραπλήσια τῶν συμβολικῶν εἰκόνων δι' ὧν κοσμοῦνται αἱ πένθιμοι σημαῖαι. Ἀποπερατώνσαντες τὰς πρώτας ἐκείνας προδιαθέσεις, ἤρχισαν νὰ βαδίζωσιν ἐν πομπῇ περὶ τὸ πτώμα, εἶτα, συναθροισθέντα, ἤρχισαν μεταξὺ αὐτῶν τῇ βοήθειᾳ τῶν ἰδίων κερατίων, μίαν τῶν ζωπρῶν ἐκείνων συνδιαλέξων, τὴν εἰς ἐντομα ἀρμόζουσιν, ἣν οὐδέποτε ἄνευ θαυμασμοῦ ἡδυνήθηεν νὰ ἴδω. Ἐνῶ συνδιαλέγοντο, μεγάλη τις φαιδρὸς μυῖα ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ πτώματος τοῦ Μικροῦ, καὶ διετίθετο νὰ καταθέσῃ τὰ ὠὰ τῆς εἰς τὸ σῶμα τοῦ δυστυχικοῦ, ἀλλ' ἐν τῶν ἐντόμων ἀνέλαβε τὴν πτήσιν, τὴν συνέλαβε χωρὶς νὰ τῇ δώσῃ καιρὸν νὰ φύγῃ, καὶ ἐθυσίασεν αὐτὴν πρὸ τοῦ μικροῦ τετραπόδου. Ταύτης τελεσεθείσης ἐπανῆλθεν ἡσύχως εἰς τοὺς συντρόφους τοῦ καὶ ἀνέλαβε τὴν διακοπείσαν συνδιάλεξιν.

Μετὰ τὴν συνδιάλεξιν ἡκολούθησε νέα περὶ τὸ πτώμα περιοδεία καὶ ἡδυνήθηεν νὰ ἀναγνώρισω ὅτι τὰ ἐντομα, ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν, ἦσαν νεκροφόροι ἐκ τῆς γενεᾶς τῶν σφηκῶν. Ἐβάδιζον ἡσύχως, καὶ ἐκίνουν μὲ εἰδός τι μεγαλοπρεπείας τοῦ ἐξ ἰσχυροῦ πόδας τῶν, ἐξ ὧν οἱ τέσσαρες ὀπίσθιοι ἐδείκνυν τὴν ρώμην τῶν. Τέλος ὁσμή τις ταγγοῦ μόσχου ἐξερχομένη ἐκ τοῦ σώματος τῶν, καὶ ἀρκετὰ ἰσχυρὰ ὥστε νὰ φθάσῃ μέχρις ἡμῶν, μὰς ἀνέπῳλε τὰς ἀναθυμιάσεις αἵτινες ἐξέρχονται ἐκ τῶν σεσηπομένων σωμάτων. Ἀπειράριθμοι παράσιτοι ἐκάλυπτον τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ σώματος τῶν νεκροφόρων ἐκείνων, κινούμενοι ἐλαφρῶς ἐπὶ τῶν μελῶν αὐτῶν ὡς οἱ ναῦται εἰς τὰ σχοινία τοῦ πλοίου τῶν. Μόλις οἱ νεκροφόροι ἀνῆλθον εἰς τὸ πτώμα τοῦ Μικροῦ, ὅπως ἀνάλωσι τὴν περιοδείαν τῶν, πάντες οἱ παράσιτοι, ἐν οἷς διέκρινα τὸν gamasus τὸν κυλιοπτέρων κατήλθον ἀπωλεσθέντες εἰς τὸν πυκνὸν χνοῦν τοῦ μικροῦ πτώματος. Οἱ gamasus μεταχειρίζονται τὰ κρεωδάρκα ἐντομα ὡς μέσα μεταφορᾶς καὶ εἶναι δι' αὐτοὺς φορεῖα καὶ προμηθευταί, ὅταν εὕρωσι λείαν τινά, τὰ παράδοξα μικρὰ ὄντα τὰ ἐγκαταλείπουν καὶ λαμβάνουν κατοχὴν ἐπὶ τῆς λείας· ἐπιφυλάσσοντα ἐξαιρετικὸν προνόμιον ν' ἀνέρχωνται ἐκ νέου εἰς τὰ σώματα τῶν θηρευτῶν ὅταν κορεσθῶσι.

Οἱ νεκροφόροι ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῶν παρασίτων, ἀνέλαβον ἐπὶ τοῦ Μικροῦ ζωπρῶν συνδιάλεξιν, ἀκολούθως κατήλθον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἐκρύβθησαν ὑπὸ τὸ πτώμα καὶ τὸ μετέφερον ἐντὸς ἐνός λεπτοῦ δέκα βήματα μακρὰν εἰς γῆν πορῶδη, καὶ ἥττον βλεπνῶδη. Τὸ πτώμα ἐφαίνετο ἀφ' ἐκτεῦ κινούμενον καθότι

οὐδὲν τῶν ὑπ' αὐτὸ ἐντόμων, ἅτινα τὸ μετέφερον, διακρίνετο. Σὰς βεβαιῶς οὐδέποτε οὐδὲν παραδοξότερον εἶδον τῆς μεταφορᾶς τοῦ πτώματος ἐκείνου. Μόλις ἔφθασαν εἰς τὸν προσδιορισθέντα τόπον, ἐτέθησαν κυκλοειδῶς περὶ τὸ φορτεῖόν τῶν, πλὴν ἐνός ὅπερ ἀνέβη εἰς τὰ πλεῦρα τοῦ Μικροῦ ἔνθα ἐφαίνετο ὅτι ἔδιδε διαταγὰς πρὸς τοὺς συνεταίρους του, οἵτινες, τὴν κεφαλὴν ἔχοντες κεκρυμμένην ὑπὸ τὸ σῶμα ὅπερ ἀνῆγειρον καὶ ἐκίνουν, ὅτε μὲν πρὸς τὰ δεξιὰ, ὅτε δὲ πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῇ βοήθειᾳ τοῦ θώρακος, ἐκνήθον τὴν γῆν διὰ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν καὶ μετ' οὐ πολὺ κατεσκεύασαν μέγαν αὐλακα. Τοῦτου γενομένου ἀπεμάκρυναν ἐλίγον τὸ πτώμα, ἀνῶρυζαν τάφρον καὶ ἐν αὐτῇ ἐντὸς ὥρας ἔθαψαν τὸν Μικροῦ. Οἱ νεκροφόροι ἔρριψαν ἐπ' αὐτοῦ γῆν καὶ διέθεσαν αὐτὴν οὕτω καλῶς ὥστε δὲν διακρίνετο ὡς ἡ πλησίον φωλεὰ τῆς Μεγαχῆλου. Οἱ gamasus ἅμα ἠσθάνθησαν τὸ πρῶτον χῶμα ὅπερ ἐρρίπτετο ἐπὶ τοῦ Μικροῦ, ἀνῆλθον εἰς τὰ σώματα τῶν νεκροφόρων, οἵτινες οὐδόλως περὶ αὐτῶν φροντίζοντες ἤρχισαν νὰ κάμνωσιν ἐπὶ τοῦ πτώματος ἀληθῆ ὄργια, ὅτ' νὰ θὰ εὐρισκόμεναι εἰς δύσκολον θέσιν ἂν ἐπεχειροῦν νὰ διηγηθῶν ἐν δλῇ αὐτῶν τῇ λεπτομερείᾳ. Πάντες τέλο· ἀπέπτησαν καὶ ἐχάθησαν εἰς τὸν ἀέρα.

Ἡ γέρων καὶ ἐπεχειροῦν νὰ ἐκθάψῃ τὸν Μικροῦ ἵνα σπουδᾶσιν ἐγγύτερον τὴν ἐργασίαν τῆς ὑπὸ τῶν πτερωτῶν νεκροθαπτῶν γενομένης ταφῆς.

— Πρόσεξατε, μοι εἶπεν ὁ γέρον μὴ καταστρέψῃτε ἕτι διὰ τοσοῦτου κόπου τὰ δυστυχῆ ἐκείνα ἐντομα κατάρθρωσιν. Μὴ προσενηήσῃτε εἰς αὐτὰ λύπην, ὅταν αὐριοῦν ἔλθωσι νὰ καταθέσωσι τὰ ἐν τῷ τεθαμμένῳ σώματι γονυμοποιούμενα ὠὰ τῶν. Τὰ ὠὰ ταῦτα μετὰ τινὰς ἡμέρας θὰ γίνωσι κάμποι. Θὰ ἔχωσι ἄνωθεν τῶν δακτυλίων τῶν σχηματιζόντων τὸ ἐξάγγραμμον σῶμα τῶν γραμμῶν χρυσοειδῆς ὁμοίας τῶν πτερωτῶν. Τέσσαρες ὀξεῖαι ἀκανθαὶ ὀπλιζοῦσι τὰ ζῶα ταῦτα αἱ ἀκανθαὶ αὐταὶ χρησιμεύουσι νὰ σταματῶσιν ἐπὶ τῆς λείας τῶν πρὸς τὰ νῶτα τῶν ἐντόμων, τὰ στοιχεῖα ἅτινα τρέφοντι εἰς τὴν θέσιν τοῦ ζώου ἐν ᾧ ἐγεννήθησαν. Ἀφοῦ τὸ καταβροχήσωσιν, αἱ κάμποι θὰ νήσωσι μετὰζίνον θύλακα λεῖτον καὶ θαυμασιῶς κατεργασμένον· θ' ἀποκατασταθῶσι χρυσαλίδες καὶ θὰ μεταμορφωθῶσιν ὅσῳ τάχιστα εἰς νεκροφόρους. Τότε τὰ νεκρὰ ἐντομα ὠθούμενα ἐξ ἀσφαλτοῦς ἐνστίκτου, θὰ κατευθυνθῶσι πᾶντα πρὸς τὴν μικρὰν ὠπὴν ἧτις τὸ πρῶτον ὑπὸ τῆς μητρὸς τῶν ἐγένετο ὅτε κατέθεσε τὰ ὠὰ τῆς, θὰ θραύσωσι τὸ λεπτὸν γήϊνον ἐπικάλυμμα καὶ θὰ πετάξωσιν εἰς ἄλλους τόπους διὰ ν' ἀρχίσωσι τὰ θαύματα ὧν τὴν ἀφήγησιν ἐποιήσαμεθα. Προσθέτομεν ὅτι ταῦτα θὰ ἦναι κεκαλυμμένα ἀπὸ gamasus μετ' αὐτῶν γεννηθέντας καὶ οἵτινες θὰ τὰς μεταχειρισθῶσι ὡς φορεῖα.

Μετ' ἐλίγον χρόνον, εὗρον κενὴν τὴν φωλεάν τῆς Μεγαχῆλου καὶ τὴν Μικροῦ ἀέκον· μέλισσαι δὲ καὶ νεκροφόροι εἶχον ἐξαφανισθῆ. Ἀλλὰ ὅντα εἶχον καταλάβει τὴν θέσιν τῶν οἱ μυρμιγκῆς ἐτρωγον

τὰ περισύματα τοῦ σκελετοῦ τοῦ Μικροῦ. Ὁ γέρον μοι ἐφάνη τὴν ἡμέραν ἐκείνην μελαγχολικώτερος καὶ μᾶλλον καταβεβλημένος. Τῷ ἔδειξα τὰς μεταξὺ τῶν δύο ρωδωνίων ἐπισυμβάσας μεταβολὰς, ἀλλὰ δὲν τὰς ἠξίωσεν ἢ ἐνός βλέμματος καὶ οὐδὲν παράδοξον εἶπεν· ἡ ψυχὴ του μετέφερε ἄλλοθι τὸ πνεῦμα του.

Ἦτο ἡ τελευταία φορὰ καθ' ἣν τὸν ἐβλεπον.

Μετὰ μηνῶν τινῶν περιήγησιν, ἔσπευσεν κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν μου νὰ ἐπισκεφθῶ ἐν τῷ ἐρημητηρίῳ του τὸν γέροντα φίλον μου. Μεταχειρίσθην ὅλας μου τὰς δυνάμεις διὰ ν' ἀνοίξω τὴν θύραν, κάτωθεν τῆς ὁποίας εἶχε συσσωρευθῇ σωρὸς ἰλίου ἀπολιθωθείσης. Μετὰ θαυμασμοῦ παρετήρησα ὅτι δὲν ἐξήρχετο καπνὸς οὔτε ἐκ τῆς καπνοδόχης οὔτε ἐκ τῆς θύρας τῆς κατοικίας· δὲν ἤκουετο ἢ τὸ κελάδημα τῶν πτηνῶν, ἅτινα πευναλέα ἔπταντο ζητοῦντα ὑπὸ τὴν χιόνα, τροφὴν τινά. Οὐδαίς ἦτο ἐν τῇ καλύβῃ. Ἡ θέσις ἐκείνη παραδόξως μεταβεβλημένη, μοι ἐφάνη σχεδὸν ἀγνωστος. Ἐβεβαιώθην δὲ ὅτι πρὸ πολλοῦ ἦτο ἀκατοίκητος.

Ἐπορεύθην εἰς τὸ χωρίον πρὸς τὴν γυναῖκα, ἧτις τὸν ὑπέρτει ὅπως λάβω πληροφορίας, ἀλλ' αὕτη δὲν ἐγνώριζε περισσότερον ἐμοῦ.

Ἡμέραν τινὰ προτοῦ γράψω τὰ ὀλίγα ταῦτα, ἡθέλησα νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν κήπον τοῦ γέροντος. Ἦτο ἡνωμένως μὲ μέγα καὶ πολὺ καλῶς γεωργημένον κτῆμα, ὅπερ νέοι κάτοχοι εἶχον ἀγοράσει παρὰ τοῦ δημοσίου. (κατὰ τὸ ἰταλικόν)

ΜΕΛΙΣΣΑΙΟΣ

Ο ΑΠΟΛΩΛΩΣ ΒΙΟΣ

ὑπὸ ΕΡΜΑΝΝΟΥ ΛΟΥΝΤΖΗ

(συν. ὅρα φυλ. ἡ.)

Φιλέσπλαγχοι παρθένοι μετέρχοντι αὐτόθι τὴν χριστιανικὴν ἀρετὴν, ἧτις δὲν ἀπαξιοὶ οἰανόποτε ρυπαρὰν ὑπερσίαν πρὸς περίθλαψιν τοιοῦτων ἀνθρώπων οἵτινες φθίνουσιν αὐτόθι. Ὑψηλότερα καὶ ἀψευδαστέρα ἐπιστήμη ὑπαγορεύει εἰς τὰς ἀγίας μοναχὰς τὰς μερίμνας ἐκείνας, δι' ὧν πολλὰι πεπωρωμένοι καρδίαι μαλάσσονται καὶ πείθουσιν αὐτὰς νὰ εὐλογῶσι τὴν καταδρομὴν τῆς τύχης τῶν, καὶ τὴν πάνδημον ἐκείνην ὥραν ἧτις λάμπει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν φεινοτέρων τῶν ζοφερῶν ἡμερῶν, ὅσας διήνυσαν ἐν τῇ ἀπορίᾳ καὶ τῷ ἐξευτελισμῷ τῆς πενίας.

Πλησιάζουσα ἡ δειλαιοὶς κλαίουσα, ἐγείρει τὸ κράσπεδον τῆς καλύπτρας, ἧτις περιβάλλει τὸ πρόσωπόν της, δλῆ δὲ περίτρομος καὶ μὲ φωνὴν πεπνυγμένην ὑπὸ συνεχῶν λυγμῶν, ἐρωτᾷ τοὺς νεανίας ἐκείνους. — Εἶναι νεκρά; — Τὰ συνεσταλμένα δάκρυα ἐκχειλίζοντα ἀφθόνως ἐκ τῆς καρδίας· διαθρέχουσι τοὺς ὀφθαλμούς της, ἄφωνος δὲ καὶ ἀκίνητος περιστρέφει τὰ

βλέμματα, εἶτα δὲ ἐξακολουθεῖ. — Ἄν αἰσθάνεσθε οἷκτον δι' αὐτοῦ; πλάσμα, ὑποδείξατέ μοι, ποῦ δύναμαι νὰ εὕρω τὴν φίλην μου. — Εἶς ἐξ αὐτῶν ἀποκρίνεται. — Εἶς τὸ Ἀμφιθέτρον! — Τότε ἡ μορφή τῆς ἀθλίας ἐκείνης ἀναζωπυρωθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐλπίδος, ὑπεμείδισε καὶ ἐκτείνασα τὸν βραχίονα, ἐδειξε στέφανον ὃν ἐκράτει ἀνὰ χεῖρας. Ἀλλ' ὡς νὰ ἦτο οὗτος σημεῖον μεγίστης ἀγαλλιᾶσεως, ἀπαξάπαντες ἐξερράγησαν εἰς ἄπλετον γέλωτα, εἰς δὲ ὅστις ἐφαίνετο ἀργυρὸς, προχωρήσας πλῆττει διὰ τῆς χειρὸς τοῦ τὸν ὦμον τῆς γυναικὸς, καὶ ἐπωρελθεῖς τῆς καταλλήλου περιστάσεως ὅπως ἐπείδειξεν τὸ ἀρεῖον τοῦ πνεύματός του, τῇ λέγει. — Σπεῦσον, προσφίλης μοι, καθότι ἂν ἐξακολουθήσης εἰσέτι τοιουτοτρόπως νὰ μικρολογῇς, ἡμεῖς οἱ ἕτεροι συνδαιτηγόμενοι, οὐς ἐνταῦθα βλέπεις, καὶ οἱ ἄλλοι οἵτινες διατέμνουσιν ἐντὸς τὸ φαγητόν, δὲν θὰ σοὶ ἀφῆσωμεν οὔτε ξηρὸν κρανίον νὰ στέψῃς. — Ἐχειροκρότησαν οἱ παρестώτες, τινὲς δὲ οἵτινες εὐηρεστήθησαν ἐκ τοῦ ἀστείου τοῦ κορυφαίου, ὅπως μὴ φανῶσι κατώτεροι, προσέθηκαν τὴν εὐφυολογίαν των. Ὁ Εὐγένιος, ὅστις ἦτο θεατὴς πάντων, ἀφαιρῇ ἐκ τῆς χειρὸς τῆς γυναικὸς τὸν στέφανον, καὶ δρμήσας εἰς τὸ νοσοκομεῖον χωρὶς νὰ στραφῇ οὐδαμοῦ, ἀναβαίνει τὰς κλίμακας, διατρέχει ταχέως τοὺς διαδρόμους καὶ εὐρίσκει τὸ τέλος εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου ἡ σμίλη τοῦ ἀνατόμου διέλυεν ὅ,τι ἡ γῆ ἤθελε λίαν βραδέως καταστρέψῃ. Κυριευθεὶς ὑπὸ ἀσθέντου φόβου μένει ἀκίνητος, εἶτα προχωρήσας, — Ἀπόσπασον τὴν καρδίαν ἐκείνην, καὶ δώσατέ μοι αὐτήν, λέγει πρὸς τὸν χειρουργόν, πρόσωπον γνωστὸν αὐτῷ· ὁ δὲ ἐργάτης πᾶρυτα τῷ δίδει εἰς χεῖρας τὴν καρδίαν, παγερὴν καὶ στάζουσαν μεμολυσμένου αἵματος. — Ὅποσα μυστήρια ἐδῶ ἐγκλείονται! ἀναφωνεῖ ὁ νεανίας καθ' ἑαυτόν. — Μυστήρια; ἐπιλέγει ὁ συνωφρευθεὶς δόκτωρ. — Μυστήρια, ἀποκρίνεται ὁ Εὐγένιος ὑψώσας τὴν φωνήν. Τότε ὁ σοφὸς μετὰ διδακτορικῆς ἐμφάσεως ἐπεθύμει νὰ καταπέσῃ αὐτὸν περὶ τοῦ τρόπου τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος, ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μαθήματος, καθ' ἣν στιγμήν ἡτοιμάζετο νὰ δώσῃ τὸν ὀρισμὸν τῆς καρδίας, ἣν ἐκάλει σύρραμμα τῶν μυῶδων ἰνῶν, ὁ Εὐγένιος στρέφει τὰ νῶτα καὶ ῥίψας κατὰ γῆς τὸ τεμάχιον ἐκεῖνο τοῦ σεσηπῆτος κρέατος, ἀπέρχεται.

Ἐὐθυμον ὦραν ἀφάτου ἡδονῆς, ἥς ἡ ἀνάμνησις φαίνεται ὄνειρον, διότι τοσοῦτον εὐφρόσυνον δὲν νομίζετο τὸ ἀληθές, θὰ ἀπῆλθεν ἴσως ὁ ἄνθρωπος ἄνευ τῆς συναρμολογήσεως ταύτης τῶν ἰνῶν; Ὅποια φόρμιγξ δύναται νὰ παραδληθῇ πρὸς τὸ ὄργανον τοῦτο, οὕτως αἱ χορδαὶ τανύνται ὑπὸ ἐμπεύρου χειρὸς, ἐξαγούσης δι' αὐτοῦ ἀνεκλαλήτους μελωδίας! Πόσον πάντα ἐν τῷ κόσμῳ θὰ ἦσαν μωρία καὶ ματαιότης, ἂν ἐν τῷ στήθεϊ ἡμῶν δὲν ὑπῆρχε μῦς, ἱκανὸς ἵνα συττέλληται καὶ εὐρύνηται, καὶ ὑπείκων εἰς μόνας τὰς κινήσεις τοῦ αἵματος! Ὁ Εὐγένιος, ὅστις ἐφαντασιοκόπει οὕτω, σταματῶν ἀνὰ πᾶν βῆμα, εὐρί-

σκειτο εἰσέτι καθ' ὁδόν, θεωρῶν δὲ τὸν στέφανον ὃν ἐκράτει ἀνὰ χεῖρας, βεβαμμένον ὑπὸ αἵματος, ἀναφωνεῖ. — Ἦτο ἡ καρδία γυναικὸς τινος! — Ἡ αὐτοῦ ἐκείνη ἦν ἀνωτέρω περιεγράψαμεν, ἀναγνωρίσας τὸν νεανίαν, τρέχει κατόπιν του, λέγουσα. — Ἦτον ἡ καρδία τῆς φίλης μου! — Οὗτος δὲ λίαν συγκεκινημένος ἀτενίζων αὐτήν, προσθέτει. — Εἶχες φίλην τινά; — Ναί! αὐτοχρῆστα ὡς ἐμὲ, τῷ λέγει. — Καὶ οὐχὶ ὀλιγώτερον ἐμοῦ, ὅστις περιπλανώμαι ἐν τῷ κόσμῳ. — Οὐδὲ ἡδυνήθη νὰ εἴπῃ περισσότερον, καθότι ἡ γυνὴ ἐκείνη ἐρίφη εἰς τὰς ἀγάλας του. — Ὁ Εὐγένιος ὑποβυστάζων αὐτὴν ἠσθάνετο ὑπὸ τὴν χεῖρά του τοὺς βίχλους παλμοὺς τῆς καταπεπονημένης καρδίας τῆς. Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Δὸν Ἰανουάριος ἐξήρχετο τῇ μητροπόλει, διορῶν δὲ μακρόθεν τὸν φίλον ἐφορμῶν κατ' αὐτοῦ, καὶ δρᾶζας τὴν ἀθλίαν ἐκείνην, διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς τὴν ἀπώθει, διὰ δὲ τῆς ἑτέρας, προσπαθεῖ νὰ καλύψῃ τὸ πρόσωπόν του ἐνεκα τῆς αἰδοῦς. — Ἐν μέσῳ δημοσίου ὁμηγύρεως, ἐν μέσῳ τοσοῦτου πλήθους μετὰ γυναικὸς!! Οὐδὲν ἄλλο προσθέτει ἵνα μὴ προσβάλῃ τὰς ἀγνὰς ἀκοὰς τῶν παρестῶτων, ὁ δὲ Εὐγένιος περικυκλοῦται ὑπὸ πολλῶν εὐσεβῶν προσώπων, ἅτινα θεωροῦσιν αὐτὸν λίαν παρωρυγμένον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Ἡ Βαρωνίς.

— Πλὴν εἰπέ μοι, ἀγαθὲ γέρον, τί ἄρα ἀναζητεῖς τόσον ἀρχὴ ἐν κεντρῷ νυκτός; — Ἐλεγεν ὁ Εὐγένιος εἰς ρυπκρότατον ρακενδύτην, ὅστις ἔστατο πρὸς τινα γυνίαν τῆς ὁδοῦ, κρητῶν δὲ διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς φανόν, μεταχειρίζετο τὴν ἄλλην ὅπως ἀνακαλύψῃ διὰ τινος ράβδου ἐντὸς σωρείας ἀκαθαρσιῶν. Ὁ ρακενδύτης ἀνυψῶν τὸν φανὸν καὶ στρέφων τὸ πρόσωπόν του πρὸς τὸν ἐρωτῶντα, ἐπέδειξε δύο ὀφθαλμοὺς ὀριώδεις ὧν ἐφαίνετο μόνον τὸ λεύκωμα ἄνευ τῆς κόρης, ἐκφέρων δὲ ἦχον λαοσυγγῶδῃ, καὶ σχεδὸν ἀνερθρὸν, ἀπεκρίνατο. — Ράκη! — Ἦτο οὗτος εἰς τῶν πολλῶν ἐκείνων, τῶν περιπλανωμένων διὰ νυκτός ἐν ταῖς τριώδεις τῶν Περικλινωμένων διὰ νυκτός ἐν ταῖς τριώδεις τῶν Περικλινωμένων, μὲ κάλαθον ἐπὶ τῶν ὤμων, οἵτινες συλλέγουσι τεμάχια χερτίου καὶ ἄλλα παραπλήσια. Ἀνθρώποι οἱ ὅποιοι ἔχοντες ἰδίαν ἔξιν, διακινῶνται ἐν εἰδῇ πλατωνικῆς δημοκρατίας, ὑπὸ τῶν Γάλλων καλουμένων Chiffonniers — ρακοσυλλέκται. — Ὁ ρακενδύτης ἀναλαβὼν τὸ ἔργον του, διὰ τοῦ ἡλίου ὅστις ἦτο ἐμπεπυγμένος εἰς τὴν ἄκρην τῆς ράβδου αὐτοῦ, διατρέπει ὅ,τι ἤθελε νὰ δρᾶζῃ καὶ τὸ ἐρίπτεν ἐντὸς τοῦ καλάθου του. Ὁ δὲ Εὐγένιος τῷ ἐπανελάμβανε. — Μοὶ φαίνεται τυφλός. Ἄν ἐντὸς τῶν ἀκαθαρσιῶν αἱ ἀνακαλύψεις εὐρίσκειτο πετράδιόν τι, βεβαίως θὰ σὲ ἐλάνθανε. — Πετράδιον! ὑπετονόησεν ὁ ρακοσυλλέκτης ὑψῶν τοὺς ὤμους. — Τί λοιπόν; ἀνακράζει ὁ Δὸν Ἰανουάριος ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Εὐγένιον· ἤλθωμεν ἄρα γὰρ εἰς τὴν πρωτεύουσάν ταύτην, ὅπως συσχετισθῶμεν μετὰ τῶν πορνῶν καὶ τῶν ἐπαίτων; Ἐννοήσας δὲ οἱ τὸ νὰ ἔχῃ ὡς

συνέτιπον ἄφρονά νεανίσκον, ἦν τὸ αὐτὸ ὡς νὰ διακυβεύη κατὰ πᾶσαν στιγμήν τὴν ὑπόληψίν του, ἔτριψε τὰ νῶτα καὶ ἀπῆλθεν. Ὁ Εὐγένιος μὴ θέλων νὰ τρέξῃ κατόπιν του, οὐδὲ νὰ δώσῃ πλέον προσοχὴν εἰς τὸν ρακενδύτην, ἀφῆκεν ἐκείνον νὰ κατευάσῃ τὴν ὁργὴν του, μόνος δὲ ἠκολούθει τὸν δρόμον του, ὅτε ἐκ νέου τὸν κατέφθασεν ὁ Δὸν Ἰανουάριος, ὅστις εἶχεν ἀναλάβει τὰ συνήθη εὐμενῆ αἰσθήματα πρὸς τὸν νεαρὸν φίλον.

— Ἡ καρδία; . . . εἰπέτε μοι, παρακαλῶ Δὸν Ἰανουάριε, τί εἶναι ἡ καρδία; — Θέλετε νὰ σᾶς ἀπαντήσω φυσιολογικῶς ἢ ποιητικῶς; ἀπεκρίθη οὗτος πρὸς τὸν ἐρωτῶντα, ἀφοῦ ἔστη ἐπὶ τινος στιγμῆς ἀναδιψῶν διὰ τῶν γλυκυτέρων ἀρχαϊκῶν ἀναμνήσεών του κομψήν τινα ἰδέαν κατῆλληλον εἰς τὴν περίστασιν. Ὁ Εὐγένιος ἐφαίνετο ὅτι ἔστρεψε τὸν νοῦν του ἀλλαχοῦ, ἢ εἰς τοὺς λήρους τοῦ Δὸν Ἰανουαρίου, ὅστις μετὰ μεγάλῃς αὐτρεσκειᾶς εἶχεν ἀνακαλύψει ὅτι ἡ φλέψ ἐκείνη τοῦ ποιητικοῦ αἵματος ἦν ἐνόμιζεν ἐν ἑαυτῷ ἀπεξερπνεμένην, ἦτο στάσιμος καὶ δὲν ἐχρῆζεν ἢ εὐκαιρίας τινός, ὅπως ἐκχειλίστῃ πλήρως καὶ ἀφθονος. Ἀλλὰ τὸ ἐναγώνιον τοῦ ἀκροατοῦ του, ἔθηκεν ἐπὶ τέλους πέρας εἰς τὴν συζήτησιν.

Βαρυνθεὶς καὶ ἀπιδίχας ὁ Εὐγένιος χωρεῖ πρὸς αὐτὸν, ἐπιθέτων δὲ τὴν χεῖρα κεκλεισμένην ἐπὶ τοῦ στήθους του, ἀνακράζει. — Ἡ καρδία εἶναι ὅ,τι δὲν ἐσκήρτισέ ποτε ἐνταῦθα. Πολὺ καταλλήλως εἶχεν ὑποδείξεις οὗτος τὴν θέσιν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ ἱερέως, ὅστις κατ' ἀρχὰς ἔμεινεν ἐμβρόντητος, ἀλλὰ τάχιστα κυριευθεὶς ὑπὸ δικαίας ἀγανακτήσεως, τανύσει τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐμπήγει ἀμφοτέρως τὰς χεῖρας εἰς τοὺς θύλακας τοῦ ἐπενδύτου καὶ κινεῖται ὅπως ἐπίπῃ κατὰ τοῦ προπέτους· δὲν σαλεύει ὅμως, ἀλλ' ἐξορκώνει τὰς παρειὰς καὶ φριμάσσει. Ὁ ἕτερος, ὅστις ἅμα κατελήφθη ὑπὸ τῆς παραφόρου ἐκείνης ὁρμῆς, πᾶρυτα ἠσθάνθη ζωηροτάτην μεταμείλειαν, ἀναλαμβάνει ἐξωτερικῶς ἥθος οἰκέτου μετνοοῦντος, ὅπως ἀποπλίσῃ κατὰ τὴν πρώτην ἐκρηξίν τῆς, τὴν ὁργὴν τοῦ ἱερέως, ταλαντευομένου ἐὰν ἡ προπλάκισις ἐκείνη ὤφειλε νὰ θεωρηθῇ ὡς παρακτροπή παιδίου, ἢ ὡς ὕβρις προσαφθεῖσα εἰς εὐπατρίδην, ἐκκλησιαστικὸν, ἢ ποιητὴν! Καὶ ἐνταῦθα, ἄλλοιωθέντος τοῦ προσώπου του, θὰ ἔλεγε τις ὅτι ἡ συνέδῃσι τὸν ἑαυτεν, ἀλλ' ἡ ἀνάμνησις ὅτι εἶχεν ἀναγορευθῇ ποιητὴς τῇ ὁμοθυμῳ συναινέσει πεντήκοντα καὶ ἐπέκεινα ἀκαδημαϊκῶν, ἀπεδίωξε τοῦ ἐλέγχους του, ἢ δὲ μεγίστη περὶ αὐτοῦ ἰδέα μεγαλύνουσα τὴν ὕδριν, ἔμελλε νὰ τὸν καταστήσῃ ἀμείλικτον. Τοσοῦτον βλοσυρὸν ἦτο τὸ βλέμμα ὅπερ ἐξῆκόντισε τὴν στιγμήν ἐκείνην πρὸς τὸν ὕβριστήν! Ἐνῶ δὲ διὰ τῆς ταχύτητος τοῦ λογισμοῦ διεξήγετο ἐν τῷ δικαστηρίῳ τοῦ νοῦς οἱ οὐκ ἐπὶ τῷ ὀνόματι ἑτέρου φίλου, ὁ δικαστὴς προσήλυνε τὰ ὄμματα εἰς τὰ τοῦ ἐνόχου ἱκετεύοντος ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καὶ ἠσθάνετο κατανυσοσόμενος κατὰ τὴν ἐκφώνησιν τῆς ἀποφάσεως. Ἡ πλάστιγξ τέλος ἐκλινε πρὸς τὴν συγγνώμην. Διὰ τῶν βλέμμάτων ὁ ὕβριστὴς εἶχεν

εἶπει πρὸς τὸν ὕβρισθῆντα «ἡμαρτον», ὁ δὲ ὕβρισθῆς ὡσαύτως ἀπῆντησε πρὸς τὸν προσβολέα, σὲ ασυγχωρῶ. Ἰδοὺ δὲ οἱ βραχίονές των ἀμοιβαδὸν ἀνοίγονται, καὶ ὁ μὲν ἐναγκαλιζεται καὶ θλίβει εἰς τὸ στήθος τὸν ἕτερον· ὁ ἀγαθὸς Δὸν Ἰανουάριος ἦτο τόσον τεταργμένος κατὰ τὰς λεπτοτέρας καὶ πλέον εὐαίσθητους αὐτοῦ ἴνας (χάριν τῆς προηγουμένης παθητικῆς διαθέσεως, εἰς ἣν τὸν ἐνέβαλεν ἡ ἐλεγειακὴ φλέψ ἥτις εἶχεν ἀναδύσσει ἐν ἑαυτῷ) ὥστε ἤρχιζε νὰ ὀλολύξῃ ὡς νὰ ἤθελε νὰ κλαύσῃ. — Ἡ ὁργὴ εἶναι θηρίον ὅπερ διέρχεται διὰ τοῦ στήθους μου, ἀλλὰ δὲν διαμένει ἐν αὐτῷ, εἶπεν ἀπομάσσων διὰ τοῦ ὀπισθίου μέρους τῆς χειρὸς ἐν δάκρυ, ἀμφοτέροι δὲ ὅπως παραμυθίσωσιν ἀλλήλους μετέβησαν πρὸς τὴν Βαρωνίδα.

Οἱ καὶ τινες ἐπιβλέψεις αἱ δὲ αἰδελμώτατος ἐξήσκει ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς Κυρίας, κατεῖχον αὐτὸν ἐκτὸς τοῦ καταλύματος, ἐνθα ἀπὸ τινος εὐρίσκειτο ὁ νεανίας κατὰμονος μετ' αὐτῆς. — Αὕτη ἔμελλεν, οὗτος δὲ ἦκουε τὸ ἄσμά της, ὅπερ τῷ ἀνεκάλει τὴν δραστηρίαν δύναμιν, ἥτις συνεκίνησέ ποτε τὰ συμπετυκνωμένα θέατρα. Ψυχὴ καὶ ζωὴ ἐξηρτῶντο ἐκ τῆς ἡχηρᾶς καὶ παλμώδους ἐκείνης φωνῆς· ἐνίοτε ὁργὴ, μανία, παραφορὰ μυρίων ἀντιθέτων αἰσθημάτων ἐπαλλον ἐν τῷ στήθεϊ της, συμπαρασύροντα βιαίως τὸν ἀκροατὴν εἰς τὸν στρόβιλον τῶν παθῶν· ἐνίοτε δὲ ἄφατος περιπάθειξ, πλήρης ἡδεῖας μελωδίας καὶ ἀφελούς χάριτος, ἥτις ἀνεγεννᾶτο καὶ ἐπηύζανε, καθισταμένη ἀείποτε γλυκυτέρα. Αὕτη ἦτο ἡδυπαθὴς καὶ εὐάρεστος γοητεία τῶν ἐσωτερικῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς, διατεθειμένων εἰς αὐτόματον καὶ ἡρεμὸν κίνησιν, χωρὶς οὐδεμίαν νὰ ὑπερκεῖται τὴν ἄλλην, ἀλλ' ἅπασαι ταῦτοχρόνως καὶ ὁμοιομόρφως διαριθμούμεναι διετέλουν εἰς ἄπειρον θυμηδιάν, ἥτις ἐπλήρου χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως τὴν ὑπαρξίν τοῦ Εὐγενίου, καθήμενου παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς αἰδοῦς καὶ βλέποντος τὴν ὄψιν αὐτῆς ἀείποτε ζωοποιουμένην ὑπὸ τῶν μυρίων παρορμήσεων. — Νικηθεὶς ἐκ τῆς ἐκφράσεως, ἤρξατο κατὰ τὸ σῦνθεος νὰ παραληρῇ οὕτως, ὥστε καὶ τοὶ ἡ ἀρχαία Σειρὴν ἦτο πλησίον του, οὐδὲν ἄλλο ἔβλεπεν ἢ ἡκουεν, εἰμὴ ψυχὴν ἀνανεωθεῖσαν ἐκ τῆς δυνάμεως τῆς ἁρμονίας, ἥτις δι' ἰσαγγέλου λαλίας τῷ ὑπέμνησκε τὴν γλῶσσαν τῶν εὐαρεστοτέρων ἐτών. Τέλος ἐξάλλος ἐκ τῶν θεληγῶν τοῦ ἄσματος, ἐγερθεὶς τῆς ἑδρας του, ἤρχισεν νὰ περιέρχεται τὸ δωμάτιον ἀνακράζων μεγαλοφώνως. — Θεῖα! . . . Θεῖα! . . .

Ἡ Βαρωνίς, ἥτις ἐνησπᾶν εἰς τὸν θρίαμβον ἐκείνον, ὁμοίως πρὸς ὅσους εἰς εὐτυχῆς ἐράς ἐποχὰς προὔξενεν καταληφθεῖσα ὑπὸ τῆς θερμῆς ἣν αὐτὴ ἡ ἰδία ἀνέφλεξεν, ἠθέλησε μεταβαλλομένη εἰς ἡθοποιὸν, νὰ παραστήσῃ τὸ μέρος τῆς ἐρωμένης, οὕτω δὲ ἐναντίον πάσης ἐπιθυμίας της διέκοψε τὸ θέαμα, καταστήσασα ὀλοπόρφυρον τὸ φρενήρη νεανίαν, ἐνεκα τοῦ ἀνοήτου ἐνθουσιασμοῦ του.

Ὁ δὲ δαμασθεὶς ὄνος, ὅστις ἀνυψῶν τὴν ράχην ὅπως ἀντικατήσῃ, ἐνθουσιάζων δὲ τὰ ραπίσματα ἅτινα ἐπ' αὐτοῦ ἐπέπεσον, φέρει κάτω τὰ ὦτα καὶ πει-

θῶς ὑπείκει εἰς τὴν φόρτωσιν, οὕτω καὶ ὁ Δὼν Ἰανουάριος, ἐν τῷ μεταξύ ἐπελθὼν, ἔστη μὲ τὸν πρῶτον πόδα ἐντὸς τοῦ κατωφλοῦ τῆς θύρας, τὸν δὲ ἕτερον ἐκτὸς, καὶ ἤθελε νὰ ἴδῃ τὸ τέλος τῆς κωμικῆς σκηνῆς, καταπνίγων τὴν ὀργὴν ἣτις ἐπιρρηντίζουσα διὰ τῆς χολῆς τὸ πρόσωπόν του, κατέστησεν αὐτὸ φρυονιδέες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Ἡ Ἐπανάστασις.

Πολυάριθμα ἐργαστήρια περικυκλοῦντα τὴν πόλιν διὰ τῆς ἐπιδείξεως παντοειδῶν ἐμπορευμάτων ἐκτεθειμένων εἰς πώλησιν φαίνονται κεκλεισμένα· οὐδεὶς ἐτοιμάζεται νὰ ἐπιχειρήσῃ τὰς ἡμερησίας ἐργασίας, τὸ πλῆθος δὲν βρίθκει πλέον εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας, σιωπᾷ ὁ συνήθης πάταγος τῶν ἀμαξίων καὶ ἀμαξηλατῶν, οὐδὲ ἐννοεῖ τις πῶς καὶ διατὶ τοσοῦτος λαὸς ἐξηφανίσθη, ὅπως ἀφῆτη ἐλευθέραν τὴν διόδον εἰς ὀλίγους καὶ σπανίους διωβάτας, οἵτινες ἐκπληκτοὶ καὶ ἔντρομοι περιπλανῶνται κατὰ στίφην σύνεγγυς τῶν ἄκρων τῆς ὁδοῦ.

Βαρὺς καὶ θορυβώδης ἤχος κώδωνος, διεγείρων τὸν λαὸν εἰς στάσιν ἀκούσται μακρόθεν μεμιγμένος μετὰ συνεχοῦς κρότου πυκνῶν πυροβολισμῶν, ὅστις ἐνίοτε ὑπερενικᾶτο ὑπὸ δούπου ὁμίου πρὸς τὸν τῆς θρονῆς· ὅτε δὲ ἐπὶ στιγμὴν καταπαύει πᾶς μείζων θόρυβος, ἀδιάκριτοι, συγκεχυμένοι καὶ ἀπώτατοι φωναί, ὑπὸ τῆς βιαιότητος τοῦ ἀνέμου παραφερόμεναι, διαχύνονται εἰς τὸν ἥσυχον καὶ γαλήνιον αἰθέρα.

Ὁ Εὐγένιος προκίψας εἰς τι παράθυρον, ὅπερ ἐκ τῆς ὑψηλῆς θέσεώς του δεσπόζει μεγαλῆς ὁδοῦ, ὅτε μὲν γίνεταί ὑπερύψωτος, ὅτε δὲ κάτωχρος καὶ ἡ συνεχὴς ρυτίδωσις τοῦ μετώπου του, ἡ ἀκίνησις τῶν βλεφάρων καὶ ἡ συστολὴ τῶν ὀφρῶν, καθιστῶσιν αὐτὸν ἕρμαιον ἀντιθέτων ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων. Ὁ Δὼν Ἰανουάριος ἰστάμενος ὅπισθεν αὐτοῦ, ἐν τῇ δεινῇ ἀγωνίᾳ ἣτις τὸν κατατρίχει, ἐρείδεται ἐπὶ τῶν ὤμων του, καὶ μὲν τὸν τράχηλον, προτεινὼν τὴν κεφαλὴν ἐκτὸς τοῦ παραθύρου. Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ὥσπερ ἀμφοτέροι τότε ἀνελάμβανον τὰς αἰσθήσεις, ἐρωτῶσιν ἀλλήλους διὰ τῶν βλεμμάτων, ἀκούοντες τὸν καλπασμὸν πολλῶν ἵππων καὶ βλέποντες τὸν λαὸν περιδεῖ νὰ στρέφηται ὅπως παρατηρήσῃ τὸ μέρος ἐξ οὗ ὁ θόρυβος ἐκεῖνος προήρχετο. Αἶφνης ἐφορμῶσι μανιωδῶς πολυάριθμοι ἔλαι ἵππικοῦ, τρέχουσαι ἀπὸ ρυτῆρος, μὲ γυνὰ ξίφη, καὶ ἀνατρέπουσαι ὅλους ἐκεῖνους, οἵτινες σταματῶσιν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἕνεκα περιεργείας, ἥ διότι δὲν ἠδυνήθησαν ταχέως νὰ φύγωσι.

Ἐφρικίαν δὲ Εὐγένιος εἰς τοιαύτην θέαν, καὶ ὁ θρήνος γηραιῶν τινος στρατιώτου ἀπομάχου, ὅστις ἀνεστραμμένος κατὰ γῆς ἐψηλάφει ἐν τῷ σκότει, δίκην τυφλοῦ, καὶ ματαίως προσεπάθει νὰ ἀνεγερθῇ, ἔτρωσε σκληρῶς τὴν καρδίαν του. Ἦθελεν ἀποσπώμενος ἐκ τοῦ Δὼν Ἰανουαρίου, πλήρης οἴκτου καὶ ἀγανακτήσεως, νὰ φωνάξῃ τι εἰς τὸν ἀλγοῦντα

ἐκεῖνον, ἀλλ' ἀνοιξὺς τὸ στόμα, ὁ ἱερεὺς κατεπτομένης ἐδράμει πάραυτα, ὅπως ἐμφράξῃ οὕτό. Ὁ γέρον ἐν τῷ μεταξύ ἐγερθεὶς καὶ ἀναλαβὼν μεγαλοπρεπὲς ἦθος, ἐστράφη εἰς τὴν πρῶτην γωνίαν τῆς ὁδοῦ ἣν εἶδε, καὶ ἀπῆλθε.

Ἐν ἐκείνῃ τῇ στιγμῇ βυθίζεται διὰ τυμπάνων τὸ πεζικὸν κατὰ πολυκρίθμους στοίχους μετὰ τῶν σκαπανέων ἐπὶ κεφαλῇ, ἐφωδισμένων ὑπὸ ἐπισκευῶν καὶ στρατιωτικῶν ἐπίπλων, καθόσον δὲ οἱ στρατιῶται προχωροῦσι πυκνῶς παρατεταγμένοι, ὁ Εὐγένιος αἰσθάνεται συντριβουμένην τὴν καρδίαν ἐπὶ τῇ θεᾷ τοσαύτης προπαρασκευῆς ὅπλων καὶ ὀπλοφόρων πορευομένων μετὰ τρομεροῦ πολεμιστηρίου σαλπίσματός, ὅπερ ἀείποτε ἀπειλητικώτερον καθίσταται. — Τὸ ἀδελφικὸν αἷμα θέλει ἀναζητήσῃ σῖμα καὶ ἐκδίκησιν! λέγει καθ' ἑαυτὸν φρίττων ὁ νεανίας, ὡς νὰ ἀπύθνετο τὸν λόγον εἰς τοὺς παροδύτας. Φοβερὰ πατροκτονία θὰ ἐπιπέσει ἐφ' ὑμᾶς, ἐπὶ τῶν τέκνων σας καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων τοῦ μέλλοντος. Προσέξατε εἰς τὴν κραυγὴν τῶν μητέρων σας, τῶν γυναικῶν, τῶν θυγατέρων καὶ τῶν φίλων σας, διότι μόνον τὰ περικλημένα ταῦτα ἀντικείμενα ἐμπερικλείουσι τὰ τεῖχη τῆς πόλεως σας. Καταστρέψατε αὐτὰ, πυρπολήσατε, ἀποτεφρώσατε τὴν ὠραίαν ταύτην πατρίδα· ἐρρέτω δὲ μετ' αὐτῆς, ἀποσπασθεῖσα μέχρι τοῦ ἄκρου τῆς τελευταίας ρίζης πᾶσα ἐλευθερία σας. Εἴτα ἀπευθυνθήτε εἰς τοὺς τυράννους, ὅπως λάβητε τὴν ἀμοιβήν, ἣν ἔσχε ποτὲ ὁ προδότης τοῦ δικαίου, τὴν τιμὴν τοῦ αἵματος! — Ὁμᾶς ἀσέμνων γυναικῶν μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας θέλει παρουσιασθῇ ἐνώπιόν σας, ὅμεις δὲ θὰ στέψετε τὴν κεφαλὴν τῆς νόθου ταύτης γενεᾶς διὰ τοῦ διαδήματος ὅπερ ὤφειλε νὰ λάμπῃ ὑπερφάνως ἐπὶ τοῦ μετώπου παντὸς ἐλευθέρου πολίτου, ἐκτέμνοντες μανιώδη καὶ ἀσύνετον κραυγὴν, ἣτις θέλει ἀντιγίῃ μέχρι τοῦ ἄδου, χροποιοῦσα μεγάλως τοὺς δαίμονας.

Οὕτω παρελθρεῖ ὁ Εὐγένιος, ταῦτοχρόνως δὲ ὁ Δὼν Ἰανουάριος, ἐκ τοῦ θεάματος τοσοῦτων φοβερῶν δυνάμεων, ἀρῶμενος οὐχὶ μόνον γενναϊότητα, ἀλλὰ καὶ θάρρος τι ὥσει μόνον πρὸς ἀσφάλειαν καὶ ὑπεράσπισιν τῆς ἀτομικότητός του νὰ προσβῇ οὗτος ὁ στρατὸς ἐκεῖνος, ὑπετραύλισε. — Φάλαγξ καραβινοφόρων θὰ διαταράτῃ λοιπὸν τὴν ἡσυχίαν παντὸς πιστοῦ ὑπηκόου καὶ εὐγενοῦς; . . . Ἡ ὕδρα τῶν Ἰακωβίνων θὰ ἀνεγείρῃ εἰσέτι τὴν κεφαλὴν. . . — Καὶ ἄλλας λέξεις καὶ ἰδέας ἀσυναρτήτους, διότι σφοδρῶς εἶχε καταλάβει τὴν ψυχὴν τοῦ ὁ φόβος προσελθὼν ἐκ τοῦ συνεταιρίου του, μετ' οὗ οὐδόλως ἐπεθύμει εἰς τὰς ἐπικινδύνους ἐκείνας στιγμὰς νὰ ἔλθῃ εἰς πολιτικὰς συνδιαλέξεις. Ὁ Εὐγένιος χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ ἔτι ἂν ὁ ἱερεὺς ἤνοιξε τὸ στόμα, ἵστατο ἐπὶ τοῦ παραθύρου, ἥ δὲ ὀργὴ του κατηπνάζετο διαρῶν ἐν τῷ προσώπῳ τῶν λεγεῶνων ἐκεῖνων, τὴν ἀποστροφήν οὐκ ἐκλήθησαν εἰς τοιαύτην ἐπινειδιστὸν καὶ ἀνιστὰν ὑπηρεσίαν. Ὑποθέ-

των δὲ εἰς τοὺς στρατιώτας φρονήματα ὅμοια μὲ τὰ ἰδικά του, ἐνόμιζεν αὐτοὺς λίαν παρωργισμένους ἕνεκα τοιαύτης ἀποτροπῆς βιαιότητος τῶν νόμων, καὶ τοὺς ἐβλεπεν ἤδη ἐν ἀδελφικῇ συμποσίᾳ μετὰ τοῦ λαοῦ, οὐδόλως προσέχοντας εἰς τὴν στρατιωτικὴν πειθαρχίαν. Ἀνερχόμενος διὰ τῆς φαντασίας εἰς ὑψηλοῦς διαλογισμοὺς, ὅτε μὲν ἔτεινε τὴν χεῖρα, οἶονεῖ ἐπιθυμῶν νὰ ὑποδείξῃ τι, ὅτε δὲ συνεστέλλετο, ὡς νὰ ἤθελε νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τῶν ὀπλοφόρων, ὅπως ἐμποδίσῃ τοῦ ἀξιωματικοῦ· ἵνα μὴ κατ' οὐδένα τρόπον ἐκφέρωσι τὸ δεσποτικὸν νεῦμα, τὸ νεῦμα τῆς καταδίκης.

Αἶφνης, ἀπομακρυνομένων τῶν ταγματῶν, προβλίνει ἐκ τῶν στενωπῶν ἄπειρον πλῆθος λαοῦ καὶ χειρωνακτῶν, περκαλουθόμενον ὑπὸ πολλῶν ἄλλων νεκνῶν, οἵτινες ἐκ τοῦ ἐνδύματος φαίνονται ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὴν εὐπορωτέραν κοινωνίαν· ἅπαντες δὲ ἐκτοξεύοντες δεινὰς ἀράς, ἐπεκαλοῦντο διὰ μυρίων ἐξορκισμῶν καὶ διατόρων φωνῶν, τὴν ἀκραϊότητα τῶν συμπεφωνημένων συνθηκολογήσεων. Περὶ τὸ ἄπειρον πλῆθος συνωθεῖται σφραγὶς κατεσπευσμένης ἐλθῶν, μετὰ τοῦ ὁποῦ φαίνεται ὁ μὲν ἄνευ χιτῶνος, ὁ δὲ ρακενδύτης καὶ ἀνυπόδητος· οἱ πλείονες ἄσπλοι, τινὲς μετὰ πυροβόλων, ἕτεροι ὀπλισμένοι διὰ πελέκων, μοχλῶν, ραβδίων καὶ οἰωνδῆποτε ἄλλων προσέφερον εἰς τὰς χεῖράς των ἡ πρώτη ὁρμὴ αὐτῶν, ἐλλείψει καλλιτέρων ὀπλων. Τὸ πλῆθος, δίκην ἐξογκουμένου ποταμοῦ, πλημμυρεῖ τὴν ὁδὸν, ἣτις ἀντιγίῃ ἐκ τοῦ μεγάλου θορύβου, καὶ τρέμει οὕτως εἰπεῖν ὑπὸ τοσοῦτων μυριάδων ρωμαλέων ποδῶν. Οἱ δύο θεαταὶ καταληφθέντες ὑπὸ νέων ἰδεῶν, ὁ εἰς ὁλοῦς ἐνθουσιῶν καὶ διάπυρος, ὁ δὲ ἕτερος δειλὸς καὶ ἄτονος, μένουσιν ἄφωνοι, χωρὶς νὰ ἀνταλλάξωσιν οὐδὲ μίαν λέξιν. Πλὴν ὁ Δὼν Ἰανουάριος παρατηρῶν ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν, νὰ ἀναρτῶσιν ἐκ τοῦ ὕψους τὰ σχοινία ἐν οἷς ἐκρέμαντο ὀλίγον πρότερον οἱ φανοί, κατακερματισθέντες ἐκ τῆς μανιωδούς παραφορᾶς τοῦ πλῆθους, ἀνεμνήσθη ἄκων φοβεροῦ τινος ἐθίμου, ἐφαρμοζομένου εἰς ἄλλας ταρχάς ἐπὶ τοῦ τόπου ἐκεῖνου, ἡ μόνη δὲ ἰδέα ὅτι τοιοῦτον ἐθίμον ἠδύνατο αὐτῇ νὰ ἀνανεωθῇ, ἀπῆται ἀναγκαίως δυνάμιν τινα, ὅπως καταπῇ τὸν σιάλόν του, οὐχὶ ἄλλῳ, ὡς ἐὰν ἠσθάνετο τὸν βρόχον, περὶ τὸν τράχηλον. Ὁ Εὐγένιος διέκοψε τὴν σιωπὴν. — Νομίζω ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ ταύτῃ ὀμιλεῖ εἰσέτι μία λέξις· καὶ πάλαι χορδὴ . . . ἡ χεὶρ αὕτη ἠδύνατο νὰ περισφίξῃ ἐν ἔξπρος . . . Ὁ Δὼν Ἰανουάριος μαντεύσας τὸν διαλογισμὸν τοῦ τολμητοῦ, τὸν θεωρεῖ ἀσκαρδαμυκεῖ μὲ ὀφθαλμοῦς σεληνιαζομένου. — Νὰ διακινδυνεύσῃς τὴν ζωὴν σου! . . ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξακολουθήσῃ, καθότι ἡ μουσικὴ ἣτις ἤκουετο ἐξωθεν, ἐπέφερον εἰς τὸ σῶμά του τοιοῦτον κλονισμόν, ὅπως ὁ μὲν τριγμὸς τῶν ὀδόντων ἐποῖε αὐτὸν νὰ δάκνῃ τὴν γλῶσσαν εἰς πᾶσαν συλλαβήν, ἡ ἐπὶ τῇ νύκτι ἀπορροή, διὸ ἠρεσθῇ νὰ θωπεύσῃ τὴν χεῖρα τὴν ἐκείνην, ὡς ποιεῖ τις εἰς ὀρμητικῇ

κὼν ἵππων ὃν θέλει νὰ κατευνάσῃ, ἀποσύρων αὐτὸν ἡρέμα ἐκ τοῦ παραθύρου.

Ἐν τῷ μεταξύ ἐγείρεται ἐν τῇ ὁδῷ αἰφνίδιος καὶ μέγας θόρυβος τὸ συνελεγεμένον πλῆθος ἐτοιμάζεται νὰ καταστρέψῃ τὸ λιθόστρωτον, ὅπως προμηθευθῇ νέαν πρόχειρα μέσα προσβολῆς καὶ ὑπεραπείσεως· ἕτεροι εἰσβάλλουσιν εἰς τὰς ἰδιαιτέρας κατοικίας καὶ συναθροίζουσι τὰ μεταφερόμενα σκεύη ἐπὶ σεσωρευμένων λίθων, ἀνεγείροντες εἰδὸς τι ὁδοφράγματος κατὰ τῶν ἐχθρῶν προσβολῶν.

Ὁ ἱερεὺς ἐκπεπληγμένος, ὀρθοτριχὼν καὶ τρέμων συνελίσσετο περὶ τὸν Εὐγένιον καὶ διὰ παρακλήσεων καὶ προτροπῶν ἐπειράτο νὰ ἐμποδίσῃ αὐτῷ τὴν διέξοδον, ἀλλ' ὁ τάλας ὅστις εἶχε σχεδὸν λειποθυμήσει ἐκ τοῦ φόβου, ἔπρεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὥθουμένος ὑπὸ τοῦ ρωμαλέου νεανίου, ὅστις μετ' ἐσπευσμένου βήματος ἐξῆλθε τῆς οἰκίας. Μόνος, ἐγκαταλειμμένος, τὰ μέλη νεαρῶς κωμῆν ὑπὸ τοῦ φόβου, τί κάμνει ὁ Δὼν Ἰανουάριος; Λαμβάνει ἀπεγνωσμένος ἐγκόλιόν τι, καθ' ὃν τρόπον ὁ νεαγὸς σκινίδα τινα, σχοινίον ἢ τι παρόμοιον. — Ζήτω τὸ σύνταγμα! Ζήτω τὸ σύνταγμα! φωνάζουσι χίλις στόμακα ἐξωθεν. — Αὐτὸ τὸ σύνταγμα, ψιθυρίζει ὁ ἱερεὺς ἀμίσσων διὰ τῶν ὀνύχων τὰς σελίδας τοῦ βιβλίου — Ἀλλ' ὁ θόρυβος τῶν ὀπλων ἀκούεται πλησιέστερος, αἱ βόμβαι, καίτοι τὸ μήκος τοῦ διαστήματος εἶχον ἐλαττώσει τὴν ὁρμὴν των, συνέτριψαν τὰ παράθυρα. Σφαῖράς τις εἰσέρχεται πλαγίως εἰς τὸ δωμάτιον μετὰ τοῦ σωροῦ ἐρειπίων καὶ ξύλων ἡ αὐτὴ πληροῦτα οἰμωγῶν, κλαίουσιν τὰ παιδία, αἱ γυναῖκες ἐδύρονται, ὁ δὲ χεῖμαρρος τῶν ὀπλοφόρων προχωρεῖ. — Μὴ παρίδης ἡμᾶς διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν, ταχὺ τὸ ἔλεός σου ἅς ἐπιτευχθῇ πρὸς ἡμετέραν σωτηρίαν. . . ὑπετραύλιζεν ὁ Δὼν Ἰανουάριος, ἀλλὰ πάραυτα ὁ φόβος κλείει τὸν λάρυγγά του, θεωρῶν κυλινδουμένα περὶ αὐτὸν ἅπαντα τὰ ἀντικείμενα μετὰ βιαίας κινήσεως. Ὡς δὲ νὰ ἐβλεπε τὸν κόσμον συντετριμμένον εἰς θρύμματα καὶ καταδαφιζόμενον ἐκ θεμελίων, ἐπισκοπίζεται πᾶσα ἰδέα τοῦ νοός του, καὶ στένων κάθηται ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου.

Δεινὴ καθίσταται ἡ σύγκρουσις τοῦ στρατοῦ μετὰ τοῦ λαοῦ. Ὁ Εὐγένιος συναντᾶται μετὰ τοῦ ἀπομάχου ὃν πρὸ ὀλίγου εἶδεν, ὅστις μόλις ἐνεχείρισε τῷ νεανίᾳ τὰ ὅπλα του, ἠφάνισθη ἐν τῷ μέσω τῆς μελανῆς ὁμάδος, περιστρεφομένης εἰς δύναν καπνοῦ καὶ σπινθηροβολούσης ὑπὸ ζωηροῦ πυρός. Πᾶν τὸ ἱκανὸν πρὸς βλάβην ἀποβαίνει ὄργανον πολέμου, καὶ καταστροφῆς· στραμναί, μάρμαρα, ὕλαιοι, ἀγγεῖα παντοειδῆ, ἐπιπίπτουσι δίκην χαλάζης ἐκ τῶν παραθύρων, καὶ ὅσα δὲν ἐπρόφασαν νὰ ρίψωσιν ἀπομένουσιν ὅπως φέρωσι πρόσκομμα εἰς τὸ ἵππικὸν καὶ τὰς τακτικὰς ἐφόδους τοῦ πεζικοῦ. Οἱ φονευόμενοι θρηνοῦσι μετ' ἀσθενοῦς φωνῆς, καὶ ζητοῦσιν ἐκδίκησιν παρὰ τῶν μανιωδῶν, οἵτινες διαβαίνουσιν ἐπ' αὐτῶν, εἴτε παρὰ τῶν συνεταίρων των οἵτινες ἐξ ἐνός, καὶ ἐξ ἑτέρου μέρους, ἐμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν, ρίπτουσι τὸ πῦρ, ἀραιοῦντες τὰς φάλαγγας τοῦ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΟΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥ

λαοῦ· ἀλλ' ἀντί ἐνός ἐκ τῶν γαστριῶν πίπτοντος, ἕκα-
τόν ἕτεροι ἀπέρχονται.

Τὰ ὕδατα τοῦ Σηκουάνα παρασύρουσι τὰ πτώματα·
αἱ ὁδοὶ καταπόρφυροι ἐκ τοῦ αἵματος βρίθουσι νέων
μαχητῶν φοβερῶν καὶ ἀπαισίων τὴν ὄψιν· οὗτοι ἐπιπί-
πτουσι πρὸς τοὺς στρατιώτας, οὐδόλως ἐπηρεαζόμενοι
ἐκ τῆς ἀνισότητος τῶν ὀπλῶν, ἢ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν
πολεμίων· κατατροπωθέντες δὲ ὑπὸ τοῦ πυροβολικοῦ,
ἂν οἱ πρῶτοι πέσωσιν, ἄλλοι εἰσέρχονται, ἂν δὲ καὶ
οὗτοι ἀποθάνωσιν, ἕτεροι λίαν ἐξημμένοι ἐτοιμάζονται
νὰ προσβάλωσι τὰ ἐδοφράγματα, ἕως οὗ ἡ ἐπιμονὴ τῆς
μεγίστης ἀνδρείας κατὰ τὴν νίκην. Ἄπαν δὲ τὸ πλη-
θος ἀναρριχώμενον ἐπὶ σωροῦ πολλῶν πτωμάτων, με-
ταβάλλεται εἰς ρωμλεόν στρατεύμα διοικούμενον ὑπὸ
ἐμπειροπολέμων στρατηγῶν.

(ἔπεται συνέχεια)

Δ. Α. Τ

ΤΟ ΥΠΕΡΤΑΤΟΝ ΟΝ.

Τὸ θεῖον ὃν ἔστι πράγματι τὸ μόνον θετικὸν καὶ ἀ-
ληθές ὃν, ὅπερ ἐπαξιοῦται τῆς ἐπωνυμίας ταύτης.
Ἔστι μόνον καθὼς αὐτοῦπαρκετον, καθότι ἡ ὑπαρξίς
καὶ ὁ αἰτίος αὐτοῦ βίος οὐδόλως εἰσὶ τυχαῖα. Ἔ-
στι τὸ μοναδικὸν ὃν, τὸ ὃν τῶν ὄντων. Δὲν ὑπάρχει
παντάπασι οὔτε ἡδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ὃν ἐκτὸς αὐτοῦ,
ἐπειδὴ αἱ μόναι ἀληθεῖς ιδιότητες αὐτοῦ ἐδωρήσατο
ἡμῖν πρὸς ἐπίγνωσιν, ἐκπηγάζουσιν ἐξ αὐτοῦ. Τὸ ἀγαθόν,
τὸ ὠραῖον, τὸ δίκαιον, τὸ τίμιον, ἀπορρέουσιν ἐκ τοῦ
κόλπου τοῦ καὶ συμμετέχουσι τῆς οὐσίας αὐτοῦ. Τὸ
κακὸν, τὸ δυσειδές, τὸ ἄδικον, τὸ αἰσχρὸν εἰσὶν αἱ
ἀρνήσεις του. Ἔστι τὸ χρῆζον ὃν, διότι ἄνευ αὐτοῦ
οἱ κόσμοι ἤθελον ὑπνώττει αἰώνως ἐν τῇ μηδαμινότη-
τι. Ὁ πλανήτης οὗτος ὅστις μὲ φέρει, μοι ὑποδεικνύει
μυρίας εὐμεταβλήτους μορφάς· ὁ τῶν φυτῶν ὄργανι-
σμός, τῶν ρευστῶν ἡ κίνησις, οἱ ποικίλοι τῶν στερεῶν
σχηματισμοὶ καὶ ὁ συγκερασμός τῶν μὲν μετὰ τῶν δὲ,
πιστοποιοῦσιν ὑπὲρ αὐτοῦ δαιμονίαν ἐμφάνισιν. Τὰ ζῶα
διατρέχουσι τὸν πλανήτην τοῦτον ἐφ' ὅλης τῆς ἐκτά-
σεως, ὡς δραπέτιδες σκιαί· ὁ ἄνθρωπος μόνος αὐτὸς
τρέμων, ριψοκινδυνεύει διὰ τινῶν θεμάτων ἐπὶ τοῦ θεᾶ
τροῦ· τούτου τῆς ἀπατηλῆς αἰσθήσεως. Ἀρχεται πρὸς
στάνων πρόσωπων ὅπερ ὀφείλει ἀλλοχοῦ νὰ ἐξακο-
λουθήσῃ. Ὡς προεῖπον ἥδη, ἡ πρωτίστη πηγὴ μὲ
διαλανθάνει, ἐν πάσῃ δὲ ἀπορίᾳ δὲν διαβλέπω ἢ τὸ
ὑπέρτατον ὃν, δηλονότι τὸν Θεόν, ὅστις ἀξιοῦται τοῦ
τίτλου τούτου, καθότι εἰς μόνον αὐτὸν ὑπάρχει ἡ κα-
τάφασις καὶ ἡ πειθὴ. Ἄνευ αὐτοῦ μηδὲν θὰ ἡ-
δυνάμην νὰ ἐρμηνεύσω. Ἡ βαρύτης τῶν στερεῶν, ἡ
βλάστησις τῶν φυτῶν, τῶν χυμῶν ἡ ἀφομοίωσις εἰς
τὰ ἐμψυχα σώματα, ἡ αἰσθησις ἡ παραγομένη ἐκ τῆς
λειτουργίας τῶν ὁργάνων αὐτῶν, ἡ διαμένουσα ἀντί-
ληψις εἰς τὸν ἐγκέφαλον, αἱ σχέσεις αἰτινὲς ἔπονται,

ἡ ἡθικότης ἡ προσεκτιομένη τούτοις, πάντα τὰ φαινό-
μενα ταῦτα, μὲ συγγέουσι, μὲ θλίβουσιν, ἂν δὲν ὑ-
πάρχει ἐκεῖνος. Τὰ πάντα ἀποκαλύπτονται, ἐξηγῶνται
καὶ βαίνουσιν ἐναρμονίως, ὅταν ἐννοήσῃ τις μεσολαβοῦ-
σιν τοῦ Ὑψίστου ὄντος τὴν παρουσίαν. Λέγω λοιπὸν
περὶ αὐτοῦ καὶ θέλει λέγω ἀείποτε ὅτι ὑπάρχει.

KERATRY.

Δ. Δ. Μ.

ΤΟ ΑΝΘΟΣ.

Τὸ ἄνθος εἶναι ἡ θυγάτηρ τῆς πρωΐας, τὸ θέλητρο-
τοῦ ἔσρος, ἡ πηγὴ τῆς εὐωδίας, ἡ χάρις τῶν πά-
θενων, ὁ ἔρωσ τοῦ ποιητοῦ.

Παρέρχεται βραχύδιον ὡς ὁ ἄνθρωπος, ἀποδίδων γα-
ληνιαιῶς τὰ φύλλα αὐτοῦ τῇ μητρὶ γῇ. Τὸ μῦρον τῶν
ἀρωμάτων του διατηρεῖται, ὥστε θέλων νὰ ἀποδείξῃ
ὅτι ἡ διάνοιά του ἐπιζῇ τῆς βραχείας αὐτοῦ ὑπάρ-
ξεως. Πρὸς τοὺς ἀρχαίους ἔστεφε τὸν κρατῆρα τῶν
συμποσίων καὶ τὰς πολιὰς τρίχας τοῦ σοφοῦ. Οἱ πρῶ-
τοι χριστιανοὶ ἐκάλυπτον δι' αὐτοῦ τοῦ μάρτυρας
καὶ τὸν ὁμῶν τῶν ὑπογείων αὐτῶν νάων. Σήμερον
εἰς ἀνάμνησιν τῶν ἀρχαίων ἐκείνων ἡμερῶν θέτομεν
αὐτὸ εἰς τοὺς ἡμετέρους ναοὺς. Ἐν τῷ κόσμῳ ἀπο-
διδώμεν τὰς στοργὰς καὶ τὰ αἰσθήματα ἡμῶν εἰς τὰ
χρώματά του. Ἡ ἐλπίς ἔχει τὸ πράσινον αὐτῆς,
ἡ ἀθωότης τὴν λευκότητά της, ἡ σεμνότης τὰς ρο-
δίνου αὐτῆς χροιᾶς. Ὑπάρχουσιν ἔθνη ὀλόκληρα ἔνθα
τὸ ἄνθος θεωρεῖται ὁ ἀριστος διερχόμενος τῶν αἰσθημά-
των, βιβλίον θεολογικόν, οὔτε ταραχῶν, οὔτε πολέ-
μων πρόξενον, ἀλλὰ μόνον διασώζον τὴν πτερόεσσαν ἰ-
σχυρίαν τῶν μεταβολῶν τῆς καρδίας.

CHATEAUBRIAND.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ.

Συναγωνισμός ὠραιότητος εἰς τὴν ἐκθεσὶν τῶν Παρισίων
τοῦ 1878.

Ἐν τῇ παγκοσμίᾳ ταύτῃ ἐκθέσει θέλει γίνῃ καὶ ὁ
ἐξῆς ἀξιοπερίεργος συναγωνισμός, εἰς ὃν θὰ συμμεθέ-
ξωσι ἅπανται αἱ ὠραιότεραι γυναῖκες τοῦ κόσμου.

Ἐξήκοντα καὶ ἑν βραβεῖον διανεμηθήσεται. Ἐάν ἡ
κυρία ἡ λαβοῦσα τὸ πρῶτον βραβεῖον, καὶ ἡτις κερ-
χθήσεται βασιλίσσα τῆς ὠραιότητος, εἶναι πτωχὴ, θὰ
λάβῃ ἐκτὸς τῶν ἐξόδων τοῦ ταξιδίου αὐτῆς καὶ τῶν
τῆς διαμονῆς ἐξ ἡμερῶν ἐν Παρισίοις, μεγαλοπρεπὲς τι-
φόρεμα, καὶ 10,000 φράγκων συνειλεγμένα ἐκ τινος
συνεισφορᾶς.

Ὁ συναγωνισμός οὗτος θὰ γίνῃ διὰ φωτογραφίαν,
ἡ δὲ ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπὴ θὰ συγκρίνῃ ἐκ δύο ἀτόμων
ἐκάστου κράτους, ἀνδρὸς δηλ. καὶ γυναικὸς.

Αἱ μέλλουσαι νὰ συναγωνισθῶσι δὲν θὰ ἔχωσι περισ-
σώτερον τῶν 39 ἐτῶν, οὔτε ὀλιγώτερον τῶν 15. Προ-

σέαι ἀφείλουσι νὰ πέμψωσι πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν
δημοσίων ἔργων δύο φωτογραφίας ἡ μίξ ἐξ αὐτῶν θὰ
παριστᾷ ὅλον τὸ σῶμα, ἡ δὲ ἑτέρα τὴν προτομήν.

Αἱ φωτογραφίαι αὗται θὰ συνοδεύωνται διὰ τοῦ ὁ-
νόματος καὶ ἐπωνύμου, ἡλικίας καὶ ἐπαγγέλματος, τῆς
ἐθνικότητος καὶ τοῦ τόπου εἰς ὃν αἱ συναγωνισθόμεναι
εὐρίσκονται, καὶ ὑπὸ δύο φράγκων, ἅτινα θὰ χρησιμεύ-
σωσι διὰ τὰ ἐξόδα τῆς ἐπιστροφῆς τῶν φωτογραφίων.

Αἱ φωτογραφίαι ἀποστέλλονται μέχρι τῆς 15 Δε-
κεμβρίου 1877.

Ἐν Μασσαλίᾳ 1877.

Δ. ΓΙΟΡΚ.

Ἐνδείξεις μακροβιότητος.

Ὁ πρὸς μακροβιότητα προωριζόμενος ἄνθρωπος ἔχει
τὰ ἐξῆς συστατικά. Ἀνάλογον καὶ μέσον ἀνάστημα·
κρᾶσιν ὀπωπῶν ἀνθράκ (ὑπερβολικὴ ἐρυθρότης κατὰ
τὴν νεότητά του ἐστὶ σπανίως δείγμα μακροβιότητος)·
κόμην κομψὴν μᾶλλον ἢ μέλαιναν· δέρμα ἰσχυρὸν, ἀλ-
λ' οὐχὶ σκληρόν· κεφαλὴν ὀπωπῶν μεγάλην· φλέβας
εὐρείας περὶ τὰ ἄκρα τοῦ σώματος· ὠμούς στρογγύ-
λους μᾶλλον ἢ πλατεῖς· τράχηλον ὀπωπῶν μικρὸν ὑ-
πογαστρίον οὐκ ἐξέχον· χεῖρας μεγάλας μὲν, ἀλλ' οὐ
πολύ ἐσχισμέναι· πόδας παχεῖς μᾶλλον ἢ μακρούς·
κνήμας σταθεράς καὶ στρογγύλας· στῆθος ἐξέχον· φω-
νὴν ἰσχυράν· δύναμιν τοῦ κατέχειν τὴν ἀναπνοὴν ἐπὶ
μακρὸν χρόνον ἄνευ δυσκολίας· αἰσθήσεις καλὰς, ἀλλ'
οὐ πολὺ ἀδράς· σφιγμὸν βραδὺν καὶ κανονικόν· στόμα-
χον ἐξοχόν· ὄρεξιν καλὴν· εὐπεψίαν· δίψαν ὀλίγην (με-
γάλη δίψα ἐστὶ σημεῖον ταχέως μαρasmus) Ἐν γένει
δὲ πρέπει νὰ ᾔηται παιδρὸς, ὁμιλητικὸς, δραστήριος, χα-
ρίεις, ἀξιεπαινετός, εὐέλπις καὶ ἀπαθὴς πρὸς τὰς ἐντυ-
πώσεις τοῦ μίσους, τῆς ὀργῆς καὶ τῆς φιλαργυρίας· τὰ
πάθη αὐτοῦ οὐδέποτε καθίστανται λίαν ὀδυνητικὰ ἢ
καταστροφικὰ· ἀποφεύγει τὴν ὀργὴν, δεῖκνυσι ἐξαψίν
τινα, ἥτοι τεχνικὸν καὶ εὐγενῆ τινα πυρετὸν, ἄνευ
πλημύρας τῆς χολῆς· ἀγαπᾷ τὴν ἐργασίαν, καὶ ἰ-
δίως τὴν ἡσυχον μελέτην καὶ τὰς εὐαρέστους θε-
ωρίας· ἔστι φίλος τῆς φύσεως καὶ τῆς οἰκιακῆς εὐ-
δαιμονίας· δὲν ἐπιδιώκει τὰς τιμὰς καὶ τὰ πλούτη,
ἀποσκορακίζει δὲ πᾶσαν σκέψιν τῆς αὔριον.

ΑΝΘΟΔΕΣΜΗ.

* * * Ἡ φύσις παράγουσα τὸ χρυσίον, δὲν ἡδυνήθη
νὰ προεידιοποιήσῃ τοῦς μέλλοντας νὰ ἀγαπήσωσιν αὐ-
τὸ, περὶ τῆς ἀθλιότητος τῶν. Αὕτη ἐποίησεν οὕτως,
ὥστε εἰς τὰς γαίαις ἔνθα παράγεται ὁ χρυσοῦς, νὰ μὴ
φύωνται οὔτε χόρτος, οὔτε ἄνθη, οὔτε ἄλλο τι τῶν
χρησίμων, ὥστε βουλομένη νὰ ἀναγγεῖλῃ ὅτι εἰς τὰς
ἐκείνας ἐκείνας, ἐγὼ αἱ ἐξιδιάζουσα καὶ ἐξαιρετικὴ
ἐκείνην οὐτὴ σπανιὴν ἀρετὴν καὶ τιμιότητα (Σαρῶν).
Ὁ Θεὸς εἶναι ὑπὸ τὰ πάντα καὶ τὰ πάντα
κρύπτουσι τὸν Θεόν. (Οὐχὼ).

* * * Διατί ἡ Παρθένος ζωγραφίζεται πάντοτε μὲ
πρόσωπον καὶ ἥθος νεανικόν! Διότι ἡ ἀγνότης τῶν αἰ-
σθημάτων εἶναι νεότης διηνεκὴς τῆς ψυχῆς. (Θωμασάκιος)

ΕΛΕΓΕΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΝΑΡΗΝ

ΥΠΟ

Δ. ΒΑΛΛΑΩΡΙΤΟΥ

Εἶναι ἤδη γνωστὸν καὶ τοῖς ἄκρω δακτύλῳ ἀψα-
μένοις τῶν Ἑλληνικῶν γοημάτων, ὅτι ὁ ποιητικὸς
κάλαμος τοῦ Κ. Ἀρ. Βαλαωρίτου, οὐ μόνον κατεπλού-
τησε τὴν ἐθνικὴν μας ἐν γένει φιλολογίαν, ἀλλὰ καὶ
ιδίως κρίνεται ὡς μία τῶν ἀφθονωτέρων καὶ ἀγνοτέ-
ρων γλωσσολογικῶν πηγῶν, ἐξ ἧς ὁ Γραμματικὸς δύ-
ναται ἀδεῶς ν' ἀρυσθῇ τοὺς κανόνες τοῦ πρὸς διάπλα-
σιν τοῦ ἔθους τῆς γλώσσης, καὶ ὁ λεξικογράφος νὰ
συλλέξῃ τὸ ὕλικόν του πρὸς πλουτισμὸν αὐτῆς. Ἐκ
τῶν προσφάτων ἔργων τοῦ δημοφιλῆς τούτου ποι-
ητοῦ εἶναι καὶ τὸ δημοσιευθὲν ὀφελέστατον ΕΛΕΓΕΙΟΝ
εἰς τὸν θάνατον τοῦ ἀθανάτου Κανάρη μας, οὗτινος
πρὸς τὸ πρὸν ὀλίγον ἐξεδόθησαν ἀντίτυπα. Εἰς ἄλλην
εὐκαιρίαν ἔσως λαλήσωμεν ἐκτενῶς περὶ τῆς καλλι-
λογικῆς ἀξίας αὐτοῦ, ὅπερ καθ' ἡμᾶς οὐδὲν ἐλαττοῦ-
ται τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν ἔργων τοῦ Κ. Βαλα-
ωρίτου· νῦν δὲ σημειούμεν μόνον ὅτι ἡ Μοῦσα τοῦ
ποιητοῦ παρίσταται πλέον ἢ ἄλλοτε συγκεκινημένη
διὰ τὴν ἀπώλειαν ἐξόχου ἀνδρὸς, καὶ οἶσινε τεθραμ-
βωμένη ἐκ λαμψέως παραδόξου τῶν μεγάλων αὐτοῦ
ἀρετῶν. Βλέπει τις αὐτὴν, ὡς ἄλλην μητέρα, ἥτις
τὸ περιφανέστερον τῶν τέκνων τῆς ἀπωλέσασα, ἀνα-
πολεῖ μὲ σπαραγμὸν ψυχῆς τὸ ἐνδοξον αὐτοῦ περλε-
θὸν καὶ διορθῶν ἐκθαμβὸς ταπεινὸν καὶ ἀγνώριστον ναυ-
τύλον, ἀνυψωθέντα εἰς ἀπίστευτον δόξης περιωπὴν ἐν-
τεῦθεν, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἄλγους τῆς ἐκπληξέως δια-
τελοῦσα, ἐκβιάζεται νὰ φωνάζῃ·

Ποῖός ἤθελε μαντεύσει,

Ὅτι θὰ σκύψει ξήσακος ἐμπρὸς 'ς τὰ λειψανά σου.

Νὰ σὲ φιλήσῃ ἐγκαρδιανὰ, Κανάρη, ὁ Βασιλεὺς σου;—

Καὶ ἀληθῶς τοιαῦτα φαινόμενα εἰσὶ σπανιώτατα,
καὶ μόνη ἡ ἀρετὴ τοῦ γνησίου ἡρώεωμοῦ δύναται ἐνί-
στε νὰ φέρῃ εἰς ὄψιν τῶν ἀνθρώπων. Ναί,

Αὕτη Κανάρη, σὺδάσῃ τὸ σιδερένιον πόχη

Κ' ἔδωκε 'ς τὸ καράβι σου χίλια πτερὰ νὰ τρέχῃ...

Ἄλλὰ δυστυχῶς τὴν θείαν ταύτην ἀκτίνα,

Σήμερα ποῦς τὴν ἔχει;...

Ἀναζητεῖ ματαίως νὰ εὕρῃ ὁ ποιητὴς ἔχνη τοια-
αὐτῆς ἀρετῆς, καὶ ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του ἀνακράζει.

Κατέρρα ἀκατανόητη ἀππλαχνη, μαῦρη μοῖρα,

Ναὶ οἱ νεκροὶ μας ἀφθαρτοὶ νὰν' ἡ ζωὴ μας στεῖρα.

Καὶ στεῖρα τῷ ὄντι ἀθανάτου ζωῆς παρίσταται σή-
μερον ἡ Ἑλλάς! ἡ Ἑλλάς ζῇ μόνον διὰ τῶν νε-
κρῶν της!...

Ἐν Λευκάδι τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1877.

Ι. Ν. Σ.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Η ΚΟΡΙΝΝΑ ανταλλάσσεται με πᾶν περιοδικὸν καὶ πᾶσαν ἡφemerίδα, προσέτι δὲ ἀναγγέλλει πᾶν βιβλίον, οὔτινος ἀντίτυπον ἤθελε σταλῇ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν.

ΟΙ προμηθεύοντες ὁκτιῶ συνδρομητάς, προπληρώνοντας τὴν συνδρομὴν τῶν, λαμβάνουσι τὸ φύλλον ἐπὶ ἓν ἔτος δωρεάν.

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ἄρχονται τὴν 1.ην Μαρτίου καὶ εἶναι ὑποχρεωτικῶς ἐτήσιαι.

ΠΑΣΑ ἀφορῶσα τὸ περιοδικὸν ἐπιστολὴ, μὴ ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν εἶναι ἀπαράδεκτος.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ περιέχουσαι χρήματα πρέπει ν' ἀποστέλλωνται ἐπὶ συστάσει καὶ νὰ ἐπιγράφωνται οὕτω «Πρὸς τὸν ἐκδότην τοῦ περιοδικοῦ Κόριννα».

ΟΙ ἀλλάσσοντες διαμονὴν συνδρομηταὶ ὀφείλουσι νὰ εἰδοποιῶσι τὴν διεύθυνσιν, ἵνα γνωρίζῃ τοῦ αὐτοῦ ὀφείλει νὰ πέμπῃ τὰ φυλλάδια, ἄλλως ἢ διεύθυνσις θεωρεῖται ἀνεύθυνος.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Προπληρωτέας

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ..... δραχ. **6** | ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ...δραχ. **8** | ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ...φράγκ. **8**

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

Ἐν Ζακύνθῳ παρὰ τῷ ἐκδότῃ κ. Χρήστῳ Σ. Χιώτῃ καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Κορίννης κειμένων ἐν τῷ τυπογραφείῳ ἡ Επτάνησος, παρὰ τῇ τῇ πλατείᾳ Ἀναλήψεως.

Ἐν Ἀθήναις παρὰ τῷ κ. Γεωργίῳ Σδρίνῃ, τυπογράφῳ,—Εν Πάτραις παρὰ τῷ κ. Γ. Κοκκινάκῃ.—Εν Σύρῳ παρὰ τῷ κ. Δημ. Ἀθηναίῳ.—Εν Κερκύρᾳ παρὰ τῷ κ. Σπυρίδωνι Παπούλῃ.—Εν Κεφαλληνίᾳ παρὰ τῷ κ. Ἐπαμινώνδᾳ Ἀννίνῳ.—Εν Λευκάδι παρὰ τῷ κ. Ἰωάννῃ Σταματέλῳ.—Εν Ναυπάκτῳ παρὰ τῷ κ. Πλάτωνι Πάνῳ.—Εν Πύργῳ παρὰ τῷ κ. Ἀλεξάνδρῳ Κολαίτῃ.—Εν Χαλκίδι παρὰ τῇ συντάξει τῆς ἡφemer. «Εὐβοία».—Εν Καλαμάρις παρὰ τῷ κ. Α. Μπενῇ.—Εν Φιλιπποῖς παρὰ τῷ κ. Δημητρίῳ Κατσαρῷ.—Εν Λοιδίνῳ παρὰ τῷ κ. Χ. Ρουσιάνῳ.—Εν Κωνσταντινολεὶ παρὰ τῷ κ. Μ. Ι. Γεδεων.—Εν Μασσαλίᾳ παρὰ τῷ κ. Δημητρίῳ Ὑδρῳ.—Εν Θεσσαλονίκῃ παρὰ τῷ κ. Ἀναστασίῳ Παλιατζᾷ.—Εν Πόρτῳ—Σάιτ παρὰ τῷ κ. Γ. Παπανικολάου.—Εν Σμύρνῃ παρὰ τῷ κ. Φ. Τερτσέτῃ.—Εν Φλωρεντίᾳ παρὰ τῷ κ. Α. Συγούρῳ.—Εν Ἰβραήλ παρὰ τῷ κ. Γ. Φώτῃ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ